

Република България
Министерство на транспорта и съобщенията

**Главна дирекция
ГРАЖДАНСКА ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНА АДМИНИСТРАЦИЯ**

AFTN LBSFYAYX, SITA SOFTOYA

ДО
Г-Н АНГЕЛ СТАМЕНОВ
РЪКОВОДИТЕЛ
НА БНПК

Министерство на
транспорта и съобщенията -
Главна дирекция
"Гражданска
въздухоплавателна
администрация"
№ 27-00-12/15.11.2024 г. -
TLP-G

На Наш: № № 27-00-12/22.07.2024 г.

Относно: *Одобрение на Ръководство за одобрение и контрол на лицата извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове.*

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН СТАМЕНОВ,

Във връзка с писмо с наш вх. № 27-00-12/22.07.2024 г., Ви информирам, че Ръководство за одобрение и контрол на лицата извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове издание 02 ревизия 00 от 27. юли 2024г. е **одобрено**.

П.С.

Приемете нашите извинения за забавянето, което е поради технически проблем в системата на ГД ГВА.

С уважение,

Anatoliy
Ivanov
Ivanov

Digitally signed by
Anatoliy Ivanov
Ivanov
Date: 2024.11.15
17:16:12 +02'00'

Анатолий Иванов
Началник отдел ЛЕ и Л

гр. София 1000, ул. Дякон Игнатий 9
тел: +359 (2) 937 10 47 факс: +359 (2) 980 53 37

e-mail: caa@caa.bg
<http://www.caa.bg>

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Одобрение

Място за печат „Одобрено“

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение
 и изпълнение на парашутни скокове,
 квалификация и категоризация на парашутисти,
 в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
 регистрирани по Търговския закон в Република България

2024

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Одобрение
Ревизия: 00			Стр 1 от 1

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Въведение

II. СЪДЪРЖАНИЕ

- I. Титулна страница
- II. Съдържание
- III. Списък действителни страници
- IV. Списък на изданията

Част 1 Изпълнение и контрол на парашутни скокове

- 1. Въведение
- 2. Условия
- 3. Отговорности
- 4. Организация на парашутни скокове
- 5. Други дейности свързани с парашутизъм

Част 2 Определяне и класификация на парашутистите

- 1. Общи положения
- 2. Национален – Международен парашутен сертификат на FAI
- 3. Система по категории
- 4. Видове обучения
- 5. Обучаем Тандем парашутист

Част 3 Спускачи – Парашутисти

- 1. Общи положения
- 2. Отговорности

Част 4 Инструктори

- 1. Помощник инструктор SL/IAD – ПИ
- 2. Помощник Тандем инструктор – ПТИ
- 3. Помощник AFF инструктор – ПАФФИ
- 4. Тандем инструктор – ТИ
- 5. AFF Инструктор – АФФИ
- 6. Изпитващ инструктор – ИИ
- 7. Главен инструктор – ГИ
- 8. Подновяване на инструкторски сертификати (лицензи)
- 9. Инструктори от организации извън БНПК
- 10. Нарушения на РППС

Част 5 Обучение

- 1. Общи положения
- 2. Учебна програма за основно обучение
- 3. Тренировъчно оборудване и съоръжения
- 4. Прогресиращо обучение
- 5. Асистенти

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Въведение
Ревизия: 00			Стр 1 от 7

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Въведение

6. Записи
7. Ограничения при временно прекъсване на скоковете
8. Парашутисти, обучавани извън БНПК

Част 6 Оборудване

1. Парашути – общи положения
2. Оборудване, използвано от обучаеми парашутисти
3. Лично облекло и оборудване
4. Скатаване на парашутите
5. Сертификати за скатаване

Част 7 Зона за изпълнение на парашутни скокове – ЗИПС

1. Основни дефиниции
2. Одобрение
3. Изнесена зона за приземяване на парашутисти
4. Отворени водни пространства и дълбоки реки
5. Електропроводи
6. Национална електрическа мрежа и големи вятърни турбини
7. Снимка от въздуха

Част 8 Ограничения при извършване на парашутни скокове

1. Общи положения
2. Вятър
3. Облачност и видимост
4. Височини на отваряне
5. Максимална височина
6. Брой парашутисти на заход
7. Скокове на водни пространства
8. Нощни скокове

Част 9 Безопасност

1. Безопасност във въздухоплавателното средство
2. Автоматично въже Static Line
3. Аварийни процедури на борда на самолета
4. Безопасност по време на свободното падане
5. Безопасност по време на парашутни скокове
6. Инциденти
7. Дисциплина

Част 10 Медицина

1. Медицински изисквания за извършване на парашутни скокове
2. Общи положения

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Въведение
Ревизия: 00			Стр 2 от 7

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Въведение

Част 11 Документация

1. Лични документи
2. Клубни документи
3. Доклади

Част 12 Парашутни демонстрации

1. Ръководител на демонстративната група
2. Членове на групата
3. Оборудване
4. Куполна акробатика
5. Управление на куполи с голяма хоризонтална скорост
6. Отговорности
7. Процедури по подготовка

Част 13 Ремонт и обслужване на парашутна екипировка

1. Общи положения
2. Квалификация
3. Обжалване на изпитни резултати
4. Отговорности
5. Подновяване на Сертификати

Част 14 Полети за пускане на парашутисти

Част 15 Използвани съкращения

Част 16 СУК

Част 17 Наръчник на лицата упражняващи контрол по т.11 и т.12 от Наредба № Н-1 от 09.01.2014 година на ГД на ГВА

Част 18 Приложения

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Въведение
Ревизия: 00			Стр 3 от 7

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Въведение

III. СПИСЪК НА ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ СТРАНИЦИ

Това Ръководство след ревизирането трябва да съответства на СПИСЪКА НА ДЕЙСТВИТЕЛНИТЕ СТРАНИЦИ (LER), който съдържа всички страници на Ръководството за провеждане на парашутни скокове. В графата СТАТУС – наличие на буква R - при ревизирани страници.

Ста тус	Стр.	Издание/ Ревизия	Дата	Ста тус	Стр.	Издание/ Ревизия	Дата
	Заглавна	02 / 00	Юли 2024		Част 3-2	02 / 00	Юли 2024
	Въвед 1-1	02 / 00	Юли 2024		Част 4-1	02 / 00	Юли 2024
	Въвед 1-2	02 / 00	Юли 2024		Част 4-2	02 / 00	Юли 2024
	Въвед 1-3	02 / 00	Юли 2024		Част 4-3	02 / 00	Юли 2024
	Въвед 1-4	02 / 00	Юли 2024		Част 4-4	02 / 00	Юли 2024
	Въвед 1-5	02 / 00	Юли 2024		Част 4-5	02 / 00	Юли 2024
	Въвед 1-6	02 / 00	Юли 2024		Част 4-6	02 / 00	Юли 2024
	Въвед 1-7	02 / 00	Юли 2024		Част 4-7	02 / 00	Юли 2024
	Част 1-1	02 / 00	Юли 2024		Част 5-1	02 / 00	Юли 2024
	Част 1-2	02 / 00	Юли 2024		Част 5-2	02 / 00	Юли 2024
	Част 1-3	02 / 00	Юли 2024		Част 5-3	02 / 00	Юли 2024
	Част 1-4	02 / 00	Юли 2024		Част 6-1	02 / 00	Юли 2024
	Част 1-5	02 / 00	Юли 2024		Част 6-2	02 / 00	Юли 2024
	Част 1-6	02 / 00	Юли 2024		Част 6-3	02 / 00	Юли 2024
	Част 1-7	02 / 00	Юли 2024		Част 6-4	02 / 00	Юли 2024
	Част 1-8	02 / 00	Юли 2024		Част 6-5	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-1	02 / 00	Юли 2024		Част 6-6	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-2	02 / 00	Юли 2024		Част 7-1	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-3	02 / 00	Юли 2024		Част 7-2	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-4	02 / 00	Юли 2024		Част 7-3	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-5	02 / 00	Юли 2024		Част 7-4	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-6	02 / 00	Юли 2024		Част 8-1	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-7	02 / 00	Юли 2024		Част 8-2	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-8	02 / 00	Юли 2024		Част 8-3	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-9	02 / 00	Юли 2024		Част 8-4	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-10	02 / 00	Юли 2024		Част 9-1	02 / 00	Юли 2024
	Част 2-11	02 / 00	Юли 2024		Част 9-2	02 / 00	Юли 2024
	Част 3-1	02 / 00	Юли 2024		Част 9-3	02 / 00	Юли 2024

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Въведение
Ревизия: 00			Стр 4 от 7

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Въведение

Ста тус	Стр.	Издание/ Ревизия	Дата	Ста тус	Стр.	Издание/ Ревизия	Дата
	Част 9-4	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 5	02 / 00	Юли 2024
	Част 10-1	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 6	02 / 00	Юли 2024
	Част 10-2	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 7	02 / 00	Юли 2024
	Част 11-1	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 8	02 / 00	Юли 2024
	Част 11-2	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 9	02 / 00	Юли 2024
	Част 11-3	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 10	02 / 00	Юли 2024
	Част 12-1	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 11	02 / 00	Юли 2024
	Част 12-2	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 12	02 / 00	Юли 2024
	Част 12-3	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 13	02 / 00	Юли 2024
	Част 12-4	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 14	02 / 00	Юли 2024
	Част 13-1	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 15	02 / 00	Юли 2024
	Част 13-2	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 16	02 / 00	Юли 2024
	Част 13-3	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 17	02 / 00	Юли 2024
	Част 14-1	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 18	02 / 00	Юли 2024
	Част 14-2	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 19	02 / 00	Юли 2024
	Част 15-1	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 20	02 / 00	Юли 2024
	Част 15-2	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 21	02 / 00	Юли 2024
	Част 16-1	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 21	02 / 00	Юли 2024
	Част 16-2	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 22	02 / 00	Юли 2024
	Част 16-3	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 23	02 / 00	Юли 2024
	Част 16-4	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 23	02 / 00	Юли 2024
	Част 16-5	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 23	02 / 00	Юли 2024
	Част 16-6	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 23	02 / 00	Юли 2024
	Част 16-7	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 23	02 / 00	Юли 2024
	Част 16-8	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 23	02 / 00	Юли 2024
	Част 17-1	02 / 00	Юли 2024		Част 17 Пр 23	02 / 00	Юли 2024
	Част 17-2	02 / 00	Юли 2024				
	Част 17-3	02 / 00	Юли 2024				
	Част 17-4	02 / 00	Юли 2024				
	Част 17-5	02 / 00	Юли 2024				
	Част 17 Пр 1	02 / 00	Юли 2024				
	Част 17 Пр 1	02 / 00	Юли 2024				
	Част 17 Пр 2	02 / 00	Юли 2024				
	Част 17 Пр 3	02 / 00	Юли 2024				
	Част 17 Пр 4	02 / 00	Юли 2024				

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Въведение
Ревизия: 00			Стр 5 от 7

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
Въведение	

IV. СПИСЪК НА РЕВИЗИИТЕ

Ревизия No	Дата на ревизията	Одобрение №
01		
02		
03		
04		
05		
06		
07		
08		
09		
10		

Задължение и отговорност на ръководителят на организацията, съгласно това ръководство е да се увери, че всички допълнения и изменения са придобити и приложени.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Въведение
Ревизия: 00			Стр 6 от 7

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
Въведение	

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Въведение
Ревизия: 00			Стр 7 от 7

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 1. Изпълнение и контрол на парашутни скокове

1. Въведение

Български Национален Парашутен Клуб (БНПК) е сдружение с нестопанска цел за осъществяване на дейност в обществена полза. БНПК е вписан в специалния регистър на Министерството на правосъдието и е упълномощен от Министерството на транспорта – Главна Дирекция на Гражданска Въздухоплавателна Администрация (ГД на ГВА) да осъществява контрол и ръководство на дейността по изпълнение на парашутни скокове на клубовете в системата на БНПК, БНАК и юридическите лица, който извършат обучение на парашутисти и парашутни скокове по настоящото Ръководство (РППС).

БНПК е оправомощен от ГД на ГВА:

- да извършва контрол на лицата - парашутисти, притежаващи минимум лиценз „В” ;
- да одобрява и извършва контрол на лицата – парашутисти инструктори, извършващи обучение на парашутисти от всички категории;
- да издава сертификати (лицензи) на всички категории парашутисти, скатавачи (ригери) и разрешения за извършване на обучение и организиране на парашутни скокове от юридически лица;
- да одобрява парашути , парашутни системи , парашутни уреди и парашутна екипировка за изпълнение на парашутни скокове за обучение и тандемни скокове;
- да одобрява Зони за изпълнение на парашутни скокове (ЗИПС);

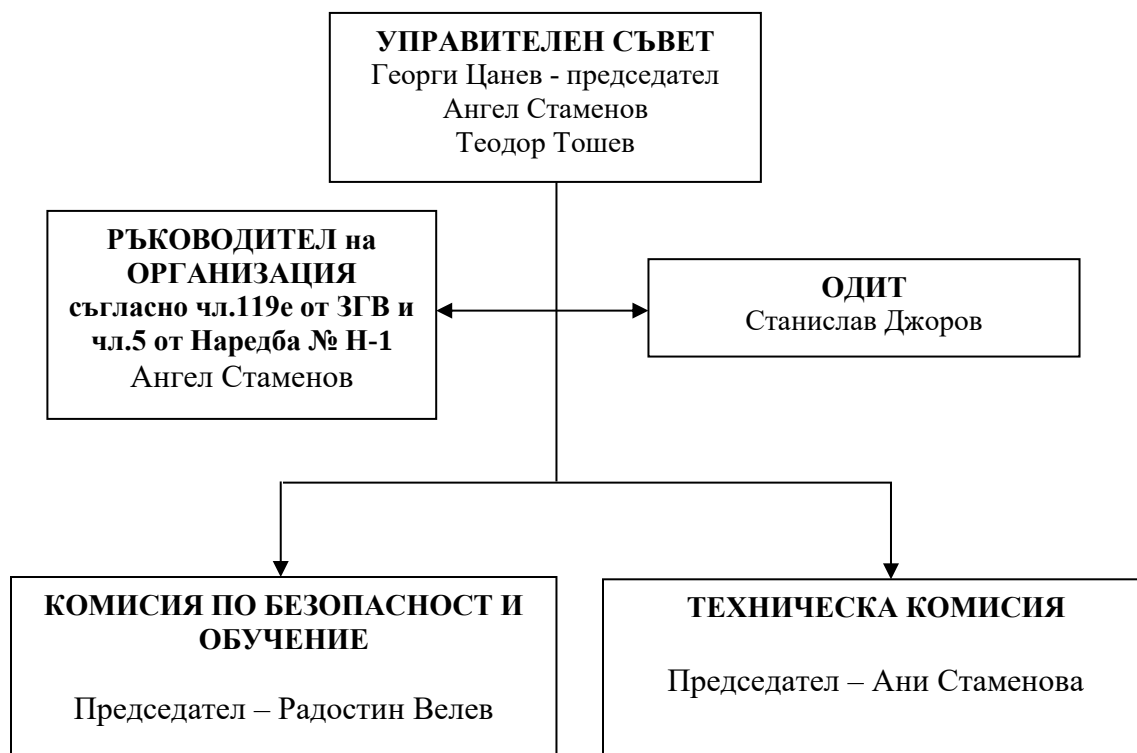
Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 1
Ревизия: 00			Стр 1 от 8

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 1. Изпълнение и контрол на парашутни скокове

СТРУКТУРА НА БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН ПАРАШУТЕН КЛУБ

КОМИСИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ И ОБУЧЕНИЕ - Състои се от трима от членовете на БНПК, притежаващи квалификация „Изпитващ инструктор”, минимум 5 години стаж като инструктор и 3 години стаж като изпитващ инструктор.

ТЕХНИЧЕСКА КОМИСИЯ - Състои се от трима от членовете на БНПК, притежаващи квалификация „Скътавач на главен и запасен парашут” и/или „Майстор по ремонт и монтаж на парашутна техника”.

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 1
Ревизия: 00			Стр 2 от 8

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 1. Изпълнение и контрол на парашутни скокове

Настоящото ръководство може да се счита за източник на постоянно натрупваща се информация и оценка на рисковете, свързани с парашутизма. С широкото навлизане на техниките за оценка на риска в много области, БНПК се задължава постоянно да развива и насърчава активната оценка на риска при изпълнение на парашутни скокове.

Парашутните скокове се провеждат в съответствие с процедурите, описани в настоящото Ръководство. Учебните програми и придобиването на квалификация, както и съдържанието на РППС се утвърждават от Ръководителя на Организацията по чл.119е, ал.1, т.8 и ал.2 от ЗГВ и чл.5 ал.1, т.12 от Наредба № Н-1 на Министерството на транспорта, посредством Комисия по безопасност и обучение (КБО), Техническа комисия (ТК) и с помощта на технически лица, наети от БНПК.

Както всеки екстремн спорт, парашутизмът никога не е напълно безопасен и практикуващите го, трябва доброволно да са съгласни с рисковия елемент. Налице е добре установена процедура за споделяне и обнародване на информацията за безопасност, както и за докладване и събиране на информация и данни за анализ и обработка, което позволява постоянно обновяване на мерките за контрол. Чрез контролирането на дейността в съответствие с РППС и чрез активното насърчаване на една положителна култура на безопасност, БНПК се стреми да помага на спортните клубове и юридически лица, занимаващи се с парашутизъм, да намалят риска до едно допустимо ниво.

2. Условия

2.1. Цялостната дейност по организиране, обучение и изпълнение на парашутни скокове, трябва да се провежда съгласно, следните условия:

2.1.1. Когато юридическото лице има валидно разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове от БНПК, съгласно Приложение № 1;

Н.В. Точка 2.1 по-горе важи за юридически лица, опериращи на територията на Република България

2.1.2. В одобрена зона за изпълнение на парашутни скокове и одобрена зона за приземяване, (Виж Глава 7 - Зони за изпълнение на парашутни скокове) - Приложение № 2;

2.1.3. При напълно актуална и окомплектована документация (Виж Глава 11 - Документация);

2.1.4. При подходящи атмосферни условия (Виж Глава 8 - Ограничения при извършване на парашутни скокове);

2.1.5. От въздухоплавателно средство, което е с валидни документи, подходящо оборудвано и подготвено за изпълнение на парашутни скокове, съгласно регламент 965/2012 на EASA;

2.1.6. С лицензиран пилот за пускане на парашутисти;

2.1.7. При действащ наземен контрол;

2.1.8. Организиране на дейността се извършва от инструктор, притежаващ валиден

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 1
Ревизия: 00			Стр 3 от 8

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 1. Изпълнение и контрол на парашутни скокове

лиценз от БНПК, който е определен за Главен инструктор;

2.1.9. Изпълнението на парашутни скокове се провежда, съгласно настоящото Ръководство, под контрола на Организатор на скокове;

2.1.10. Със Спускач (*Виж Глава 3 - Спускачи*), който е квалифициран да поеме отговорност за обучаемите парашутисти до лиценз 'В' на борда на летателното средство;

2.1.11. С парашутно оборудване в добро състояние, правилно скатано и проверено, преди качване на борда на летателното средство (*виж Глава 6 - Оборудване*);

2.1.12. Да се извършва от парашутисти с попълнена декларация и валидно медицинско свидетелство за всички обучаеми (*Виж Глава 10 - Медицина*);

2.1.13. Парашутистите, притежаващи валиден лиценз 'А', 'В', 'С' и 'D' извършват парашутни скокове с попълнена декларация и на своя отговорност;

3. Отговорности

3.1. Главният инструктор носи цялата отговорност за спазване на условията, описани по-горе в т.2 на Част 1;

3.1.1. Задължение на Главния Инструктор е да направи настоящето ръководство и специализираните процедури достъпни за всички служители или лица, които се занимават или биха се занимавали с дейността. Негово задължение е и навременното попълване на Ръководството с всички новоизлезли актуализации и допълнения;

3.2. Организаторът на парашутни скокове носи отговорност за цялостната подготовка и провеждане на парашутните скокове за деня (нощта);

3.3. Инструкторите носят отговорност за обучението и скоковете на обучаемите парашутисти;

3.4. Спускачът отговаря за обучаемите парашутисти по време на полета и напускането на самолета. Осъществява комуникация с пилота, касаеща изпълнението на скока;

3.5. Пилотът на ВС отговаря за правилното и безопасно изпълнение на полета за пускане на парашутисти.

3.6. Обучаеми парашутисти (*Виж Глава 2 - Определяне и класификация на парашутистите*) могат да извършват скокове само под контрол на правоспособен инструктор;

3.7. Парашутисти, притежаващи лицензи, отговарят за спазването на всички правила, установени за дадената зона за пускане на парашутисти;

4. Организация на парашутни скокове

Всички юридически лица трябва да имат установена добра Организация, която да е непрекъснато действаща по време на парашутните скокове и да изпълнява, следните минимални изисквания:

4.1. Организатор на парашутни скокове:

4.1.1. Трябва да притежава валиден лиценз за инструктор;

4.1.2. Организира провеждането на парашутни скокове;

4.1.3. Проверява документацията на всички участници в скоковете;

4.1.3.1. Зона за изпълнение на парашутни скокове

4.1.3.1.1. Въздухоплавателни средства - Свидетелство за регистрация, Удостоверение за

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 1
Ревизия: 00			Стр 4 от 8

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 1. Изпълнение и контрол на парашутни скокове

летателна годност и Удостоверение за преглед на летателната годност;

4.1.3.1.2. Пилоти – Свидетелство за правоспособност с разрешение за пускане на парашутисти и Сертификат за медицинска годност;

4.1.3.1.3. Обучаеми парашутисти – Заявление за обучение - Приложение № 3, Декларации - Приложение № 6 и № 7, Медицинско свидетелство - Приложение № 4, Регистрационна форма - Приложение № 5, Застраховка трети лица, Нотариално заверено съгласие от родител за лица под 18 год.;

4.1.3.1.4. Лицензирани парашутисти – Лиценз - Приложение № 9, Декларации - Приложение № 6, 7 и 8, Регистрационна форма - Приложение № 5, Застраховка трети лица, лична Парашутна книжка;

4.1.3.1.5. Инструктори – Лиценз - Приложение № 10, Декларации - Приложение № 6 и 7, Регистрационна форма - Приложение № 5, Застраховка трети лица, лична Парашутна книжка, Списък с обучаемите парашутисти, за които носи отговорност - Приложение № 12.

4.1.4. Организира воденето на Дневник за изпълнение на парашутни скокове – Приложение № 13;

4.1.5. Организира дневният инструктаж на участниците в скоковете;

4.1.6. Определя инструкторите – спускачи и проверяващи парашутистите преди скок;

4.1.7. Координира действията на всички участници в скоковете;

4.1.8. Извършва постоянен контрол на зоната за изпълнение на парашутни скокове по време на изпълнение на парашутните скокове. Това включва:

4.1.8.1. Подготовката и контрола на зоната, съгласно изискванията на Главния Инструктор;

4.1.8.2. Да се увери, че индикаторът за зоната за приземяване е на правилното място, съгласно изискванията на Главния Инструктор;

4.1.8.3. Да се увери, че при нужда се подават подходящите сигнали "земя-въздух";

4.1.8.4. Да се увери, че снижаването на всички парашутисти се наблюдава от земята;

4.1.8.5. Да прекрати парашутните скокове, ако атмосферните условия са неподходящи;

4.1.8.6. Да се увери, че в зоната за кацане, няма неоторизирани превозни средства и други;

4.1.8.7. Да се увери, че се оказва долекарска медицинска помощ на парашутист, имащ нужда и да се увери, че когато е необходимо е осъществена връзка със Спешна медицинска помощ;

4.1.8.8. Да следи внимателно за ВС (включително глайдери) и да прекрати скоковете винаги, когато е възможен риск за безопасното им провеждане. Особено внимание трябва да се обръща за излитащи и кацащи самолети и въздухоплавателни средства с въртящи се перки или ротори, намиращи се в близост или вътре в зоната за приземяване;

4.1.8.9. Да се увери, че мястото за приземяване е оборудвано с ръкав, сигнални платна и измервателна апаратура и че те са позиционирани на най-подходящото място;

4.1.8.10. Да поддържа комуникация с всички други въздушни дейности, извършвани в и/или близо до зоната за пускане и зоната за кацане;

4.1.8.11. Да поддържа радиовръзка с ВС и да инструктира пилота, в случай на пускане на обучаеми парашутисти. При разпадане на радиовръзката с въздухоплавателното средство, се използват сигнални платна (виж т. 4.7.2. от Глава 1);

4.1.8.12. Да докладва всички наранявания, инциденти и нарушения на настоящето Ръководство на Главния Инструктор. Отговорност и на парашутистите е да докладват всички

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 1
Ревизия: 00			Стр 5 от 8

Част 1. Изпълнение и контрол на парашутни скокове

наранявания и инциденти, на които са били свидетели.

4.2. Инструктаж и проверка на парашутистите

- 4.2.1. Всички парашутисти трябва да бъдат инструктирани преди качване на борда на ВС.
N.B. Всички лица, извършващи проверка, трябва да са правоспособни инструктори.
- 4.2.2. Всички обучаеми парашутисти трябва да са инструктирани и проверени от обучаващия им инструктор, преди качване на борда на ВС.
- 4.2.3. Парашутисти с лиценз 'А' и по-висок могат да се проверяват взаимно.
- 4.2.4. Тандем инструкторите трябва да бъдат проверени от квалифициран инструктор. Задължителна е визуална проверка на Автоматичното активиращо устройство (AAD).
- 4.2.5. "Проверка преди скока" е проверка на оборудването преди качване във ВС.

4.3. Дневник за изпълнение на парашутни скокове.

- 4.3.1. Имената на всички парашутисти, съпътстващи лица, инструктори и организатор скокове, трябва да бъдат вписани в определения за целта Дневник за изпълнение на парашутни скокове – Приложение № 13, преди те да се качат на борда на ВС.
- 4.3.2. Всички парашутисти се подписват в Дневника за скокове, с което удостоверяват здравословното си състояние и получения инструктаж за деня;
- 4.3.3. Всички парашутисти, притежатели на Лиценз 'А' и по-висок, трябва да уведомят организатора на скокове за вида скок, който ще извършат;

4.4. Разбор на скока

- 4.4.1. Винаги, когато е възможно, след всеки скок, трябва да се извършва разбор за всички парашутисти;
- 4.4.2. На обучаемите парашутисти, трябва да се проведе разбор на скока от инструктор.

4.5. Поддържане на архив

Всички лични книжки и съпътстващи документи, трябва да са актуално попълнени (*виж Глава 11 - Документация*)

4.6. Скатаване на парашутите

- 4.6.1. Главните парашути на обучаеми парашутисти до лиценз А, се скатават от скатавач на главни парашути, притежаващ необходимия лиценз;
- 4.6.2. Парашутисти притежаващи лиценз „А” и по-висок, изпълняват скокове с главен парашут скатан самостоятелно или от „Скатавач на главни парашути” (СГП, притежаващ необходимия лиценз);
- 4.6.3. Запасните парашути на всички категории парашутисти се скатават от „Скатавач на главни и запасни парашути” (СГЗП) или „Майстор по ремонт и монтаж на парашутна техника” (МРМПТ), притежаващ необходимия лиценз (Приложение №11).

4.7. Сигнализация "Земя - Въздух"

- 4.7.1. За предаване на сигнали към Спускача в случаите, когато се провеждат скокове и е налице разпадане на радиовръзка между Организатора на скокове и ВС, се използват сигнални платна (които може да са или да не са индикатора), които трябва да са видими от парашутистите

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 1
Ревизия: 00			Стр 6 от 8

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 1. Изпълнение и контрол на парашутни скокове

без значение от височината на която се намират.

4.7.2. Платната се използват както следва:

4.7.2.1. Когато платната са разположени във формата на „+“, е индикация, че условията са подходящи за скок;

4.7.2.2. Когато платната са разположени във формата на буква "I" е индикация, че условията НЕ са подходящи за обучаеми – парашутисти без лиценз;

4.7.2.3. Когато платната са събрани и липсват е индикация, че скоковете са преустановени.

5. Други дейности

5.1. Дейности като парапланеризъм, скокове от фиксирани обекти и т.н., не са включени в настоящото ръководство, тъй като БНПК не третира подобни дейности;

5.2. Парашутни скокове от тандемни парапланери, тандемни мото парапланери, мото делтапланери, балони и ултралеки ВС, се изпълняват от парашутисти с лиценз „С“ и по-висок, след провеждане на инструктаж от пилота на съответното ВС.

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 1
Ревизия: 00			Стр 7 от 8

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 1. Изпълнение и контрол на парашутни скокове

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 1
Ревизия: 00			Стр 8 от 8

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

1. Общи положения

1.1. Парашутистите се разделят както следва:

1.1.1. Обучаеми парашутисти - с квалификация по-ниска от лиценз 'А';

1.1.2. Притежатели на Сертификат (Лиценз) (виж т. 2, Част 2).

2. Национален - Международен парашутен сертификат на FAI

2.1. **Сертификат 'А' (Парашутист)** - минимум 25 скока със свободно падане, 5 минути свободно падане, 5 скока във формация или 5 скока със свободно падане с участие на поне 2 парашутиста и извършени под контрола на инструктор; демонстриране на контрол на тялото по всички оси по време на свободното падане; способност за скатаване на главен парашут.

2.2. **Сертификат 'В' (Напреднал парашутист)** - минимум 50 скока със свободно падане, 30 минути свободно падане; успешно завършване на 6 скока във формация, минимум 3 от които са с поне 3 участника.

2.3. **Сертификат 'С' (Опитен парашутист)** - минимум 200 скока със свободно падане, 1 час свободно падане; успешно завършване на 50 скока във формация, минимум 10 от които са с поне 4 участника.

2.4. **Сертификат 'D' (Старши парашутист)** - минимум 500 скока със свободно падане, 3 часа свободно падане.

N.B. (1) Кандидатури за лицензи трябва да бъдат одобрени и подписани от Инструктор

N.B. (2) Военни скокове с автоматично въже и кръгли/ конични парашути не се отчитат в броя скокове.

N.B. (3). FAI сертификати, издадени преди влизане в сила на настоящото Ръководство остават валидни;

N.B. (4). Всички сертификати, издадени на инструктори от Комисията по парашутизъм на БНАК преди влизане в сила на настоящото Ръководство стават невалидни. Преиздаването на сертификати за инструктори ще се извършва след провеждане на курс за запознаване с настоящото Ръководство;

N.B. (5). Парашутисти, обучавани по друга система или в друга държава и скачащи в клубове на БНПК и юридически лица, работещи съгласно това Ръководство, могат да получат съответния лиценз или категория по преценка и предложение на Главния инструктор;

N.B. (6) Формата на БНПК за Лиценз може да намерите към това ръководство Приложение № 9.

3. Система по категории

3.1. Категория 1

Получени минимум 6 часа наземна подготовка и разрешение за първи скок с автоматично въже или IAD.

3.2. Категория 2

Обучаемият демонстрира способност за падане в стабилна позиция по време на отброяване – мин. 2 скока

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 1 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

3.3. Категория 3

Обучаемият демонстрира способност за изпълнение на 3 последователни стабилни изтегляния на учебна "ръчка" след отброяване и задържане в "чупка" – мин. 3 скока

Н.В. Преприаване към скокове със свободнo падане може да се извърши единствено след минимум 5 скока с автоматично въже и по преценка на инструктор, който трябва да е сигурен, че са изпълнени критериите за прогресия (преминаване). Първият скок със свободнo падане трябва да се извърши, не по-късно от следващия ден, след последния успешен скок с учебна ръчка.

3.4. Категория 4

Обучаемият демонстрира способност за изпълнение на 2 последователни стабилни отваряния на главния парашут с преброено време до отваряне между 3 и 5 секунди.

Н.В. Скоковете в Категория 4 трябва да се извършват от минимална височина 1200 метра над земната повърхност

3.5. Категория 5

Обучаемият демонстрира способност за изпълнение на 2 последователни стабилни отваряния на главния парашут, с преброено време до отваряне в стабилна позиция 10 секунди.

Н.В. След придобиване на Категория 5 Обучаемите парашутисти могат да се прехвърлят към обучение AFF Ниво 3.

Н.В. Скоковете в Категория 5 трябва да се извършват от минимална височина 1500 метра над земната повърхност

3.6. Категория 6

3.6.1. Обучаемият демонстрира способност за изпълнение на:

3.6.1.1. Две последователни забавени отваряния на главния парашут след 15 секунди;

3.6.1.2. Правилна употреба на висотомер по време на свободното падане.

Н.В. След успешно придобиване на Категория 6 Обучаемите парашутисти могат да преминат към употреба изтеглящо меко парашутче. Необходимо е извършване на минимум 2 "преминаващи" скока, преди преминаване към обучение за по-горна категория

Н.В. Скоковете в Категория 6 трябва да се извършват от минимална височина 1800 метра над земната повърхност

3.7. Категория 7

Обучаемият демонстрира способност за изпълнение на контролирано въртене на 360° в двете посоки.

Н.В. Скоковете в Категория 7 трябва да се извършват от минимална височина 2000 метра над земята.

3.8. Категория 8

3.8.1. Обучаемият демонстрира способност да изпълни:

3.8.1.1. Нестабилно излизане от самолета;

3.8.1.2. Излизане с гмуркане;

3.8.1.3. Салто.

3.8.1.4. Плъзгане, включително изпълнение на плъзгане като маневра за избягване на сблъсък.

Н.В. (1) Упражнения с плъзгане не могат да бъдат извършвани при височина на скока под 2500 метра над земната

Н.В. (2) Упражнения при изпълнение на комбинация от салто, въртене на 360° на ляво, 360° на

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 2 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

дясно, плъзгане и спиране, не могат да бъдат извършвани при височина под 2800 метра над земната повърхност

N.B. (3) Всички обучаеми парашутисти, включително AFF, извършващи затвърждаващи скокове трябва да бъдат наблюдавани от момента на излизане от самолета до пълното разтваряне на главния купол от лице с квалификация инструктор. До Категория 4 наблюдението се извършва от Спускача.

N.B. (4) В личната книжка на обучаемите парашутисти с категории 2-4 вкл. ючително се въвеждат детайли относно изхода от самолета, броенето, позицията, чупката, издърпването и възстановяването. Вписването може да стане с помощта на съкращения. Всички негативни аспекти се описват подробно. Всички детайли относно представянето на обучаемия парашутист се вписват в личната книжка от инструктор .

N.B. (5) За парашутисти с лиценз до 'B', включително всички инструктажи и уроци за прогресия и преминаване към различно оборудване, трябва да бъдат извършвани от инструктор, с изключение на някои инструктажи при системата с класове, които могат да бъдат провеждани от подходящо квалифициран помощник инструктор. Тези инструктажи и уроци, трябва да бъдат вписвани в личната книжка с дата и подпис от страна на инструктора/помощник инструктора.

4. Нива по AFF

4.1. Ниво 1

4.1.1. Преди получаване на разрешение за първи AFF скок се изискват минимум 6 часа наземно обучение и постигане на:

- 4.1.1.1. Осъзнаване за посоката и позицията;
- 4.1.1.2. Осъзнаване за показанията на висотомера и указанията на инструкторите;
- 4.1.1.3. Правилни движения, имитиращи издърпване на ръчката;
- 4.1.1.4. Издърпване при сигнал от инструктора „Отваряй”.

4.2. Ниво 2

- 4.2.1. Свободно време;
- 4.2.2. Пробни издърпвания;
- 4.2.3. Разумна позиция на тялото;
- 4.2.4. Соло издърпване при личен избор на височина, но не по-късно от 1300 метра.

N.B. Допълнителни задачи, които могат да бъдат поставяни по преценка на инструктора на това и всяко следващо ниво са :

- а.) Въртене (със захванат инструктор).
- б.) Плъзгане (със захванат инструктор).
- с.) Втори инструктор - освободен.

4.3. Ниво 3

- 4.3.1. Осведоменост за позицията на краката и ръцете;
- 4.3.2. Осведоменост за посоката (докато е напълно сам).

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 3 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

4.4. Ниво 4

Започване и спиране на въртене

4.5. Ниво 5

Въртене на ляво и вдясно

N.B. Допълнителни задачи, които могат да бъдат поставяни по преценка на инструктора на това и всяко следващо ниво са:

а.) Соло излизане.

б.) Самостоятелен контрол.

с.) Плъзгане.

4.6. Ниво 6

4.6.1. Самостоятелно излизане

4.6.2. Самостоятелен контрол

4.6.3. Салто

4.6.4. Плъзгане

N.B. Допълнителни задачи, които могат да бъдат поставяни по преценка на инструктора на това и всяко следващо ниво:

а.) Предно салто.

б.) Нестабилно излизане.

с.) Плъзгане с въртене

4.7. Ниво 7

4.7.1. Изход от самолета с гмуркане

4.7.2. Въртене в двете посоки на 360°

4.7.3. Задно салто

4.7.4. Плъзгане и плъзгане с въртене

4.7.8. Сигнал за отваряне

4.8. Ниво 8

Самостоятелно излизане и напълно стабилно падане 10 секунди.

N.B.(1) Обучаемите парашутисти не могат да преминават повече от 1 ниво на 1 скок

N.B.(2) Нива 1-3 изискват 2 AFF инструктори и Нива 4-8 изискват 1 AFF инструктор

N.B.(3) Завършващите AFF курс не могат да получат Ниво 8 преди извършване на минимум 10 скока.

N.B.(4) До успешно завършване на Ниво 8 AFF обучаваният трябва да бъде изпращан и контролиран от AFF инструктор.

5. Видове обучения

След като е придобил Категория 8 или Ниво 8, парашутистът може да продължи обучението си по избор между, следните различни дисциплини, като подава Заявление – Приложение № 15:

5.1. Спускат

5.1.1. За придобиване на квалификация Спускат, парашутистът трябва да бъде обучаван от инструктор.

5.1.2. Парашутистът трябва освен това да:

5.1.2.1. Демонстрира способност за коректно определяне на зоната за пускане от

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 4 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

височина минимум 3000 метра над земната повърхност;

5.1.2.2. Получи пълен инструктаж за безопасност от инструктор, да е запознат и способен да изпълнява задълженията и отговорностите на Спускач и да се е запознал с настоящото Ръководство на БНПК;

5.1.2.3. Получи пълен инструктаж по безопасност за проверка (проведен от инструктор), да е запознат с и способен да извършва проверка на други парашутисти с лиценз 'А' и по-висок; Да получи пълен инструктаж (проведен от Инструктор) за пълна проверка на екипировката и да е способен да открие повреда във въздуха.

N.B.(1) По преценка на Главния инструктор официални уроци и инструктаж за Спускач могат да бъдат провеждани преди парашутистът да получи лиценз 'А'. Въпреки това преди получаване на квалификация Спускач инструкторът трябва да се увери, че всички уроци/инструктажи са проведени и разписани в личната книжка на кандидата

N.B. (2) Притежателите на квалификация Спускач, не могат да изпълняват функция на спускачи преди придобиване на Лиценз 'С'

5.2. Управление на парашута

5.2.1. Парашутистът трябва да бъде обучаван с методиката за Управление на парашута от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята, и успешно да е постигнал следното:

5.2.1.1. Изпълнение на завой на ляво и дясно, последователно на 90° , 180° и 360° . Намаление и увеличаване на хоризонталната скорост;

5.2.1.2. Усвояване владенето на купола по време на 3 последователни скока;

5.2.1.3. Демонстриране на приемливо ниво на управлението на купола.

N.B.(1) Обучаемите парашутисти трябва успешно да са завършили обучение по Управление на парашута, което да е отразено в личната книжка на парашутиста, преди кандидатстване за 'А' лиценз.

N.B. (2) Разрешено е изпълнението и на двата елемента по време на един и същи скок

5.2.2. За прецизно управление на парашута, парашутистът трябва да бъде обучаван от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята и успешно да е постигнал следното:

5.2.2.1. Да е направил 5 от 10 предварително декларирани безопасни приземявания в зона с диаметър 30 метра.

5.2.2.2. Да владее купола в прав полет с помощта на предните и задните колани по време на поне 3 снижавания

5.2.2.3. Завой с колан като маневра за избягване по време на поне 3 снижавания.

N.B.(1) Парашутистите трябва успешно да са завършили обучение за прецизно управление на парашута, което да е отразено в личната книжка на парашутиста, преди кандидатстване за Лиценз 'В'.

N.B. (2) Разрешено е извършването на упражненията с колани и предварително декларирано приземяване по време на един скок, но коланите не трябва да бъдат използвани като част от процедурата за приземяване

5.3. Управление на куполи с голяма хоризонтална скорост (CP)

5.3.1. Парашутистът трябва да притежава лиценз 'С', за да бъде обучаван в **Клас 1 - Управление на куполи с голяма хоризонтална скорост** от инструктор, с доказана способност

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 5 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

за преподаване на материята.

5.3.2. Успешно да е постигнал следното:

5.3.2.1. Умение при изпълнение на завой на $360^\circ, 180^\circ, 90^\circ$ на височини над 100 метра над земната повърхност;

5.3.2.2. Минимум 5 последователни скока с безопасни приземявания с използване на предните колани преди приземяването;

5.3.2.3. Минимум 5 последователни скока с безопасни приземявания с използване на преден колан за постигане на завой от 45° до 90° по време на финалния заход;

5.3.2.4. Минимум 5 последователни скока с безопасни приземявания с използване на преден колан за постигане на завой от 90° до 180° по време на финалния заход;

5.3.2.5. Положен писмен изпит.

N.B (1) Всички приземявания трябва да бъдат контролирани от инструктор или лице с еквивалентна квалификация.

N.B (2) Всички приземявания трябва да бъдат вписани в личната книжка на кандидата от инструктор или лице с еквивалентна квалификация. Кандидатът трябва да се подпише срещу вписването.

N.B (3) При успешно завършване на обучението кандидатът не трябва да изпълнява завои над 180° при финалния заход преди да добие необходимият опит под ръководството на инструктор или друго квалифицирано лице, което обучава и оценява парашутиста

N.B. (4) Парашутисти, които не са защитили квалификацията не трябва да предприемат неконтролирани високоскоростни приземявания.

N.B. (5) Парашутистите трябва успешно да са завършили обучение за управление на куполи с голяма хоризонтална скорост, което да е отразено в личната книжка на парашутиста и да притежават Лиценз 'C'.

5.3.3. Парашутистът трябва да притежава лиценз 'D', за да бъде обучаван в **Клас 2 - Управление на куполи с голяма хоризонтална скорост** от инструктор, с доказана способност за преподаване на материята.

5.3.4. Успешно да е постигнал следното:

5.3.4.1. Минимум 3 предварително деклариран последователно скока с безопасни, високоскоростни приземявания - плъзгания с мин. дължина 185ft. и ширина 30ft., състоящ се от 10ft. вертикални маркери с определени входна и изходна врата

N.B. (1) К а н д и д а т ъ т трябва контролирано да преодолее трасето, чрез преминаване през входната врата и прелитане до изходната, без физически контакт с повърхността на земята или вертикалните колчета на трасето. Под "преминаване" се разбира минаването на част от тялото на кандидата под върховете на вертикалните колчета, които определят входната и изходните врати

N.B. (2) Изисква се парашутистите да имат Клас 2, преди да им се разреши участие в състезание.

5.4. Групова акробатика

5.4.1. Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за групова акробатика от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята.

5.4.2. Успешно да е демонстрирал:

5.4.2.1. Контролиране на скоростта на падане;

5.4.2.2. Контролиране на хоризонталното движение, (напред, назад и настрани);

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 6 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

- 5.4.2.3. Различни техники;
- 5.4.2.4. Завиване на място;
- 5.4.2.5. Пикиране и достигане на цел;
- 5.4.2.6. Изпълнение на 4 точки от 4-ри членна формация.

N.B. (1) Не се допуска повече от един парашутист Категория 8 в една група.

5.5. Куполна акробатика – (CF)

5.5.1. Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за куполна акробатика от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята.

5.5.2. Успешно да е демонстрирал:

- 5.5.2.1. Безопасен подход към друг летящ купол;
- 5.5.2.2. Контрол на купола около друг купол напред, назад, встрани, плъзгане;
- 5.5.2.3. Постигане на различни техники в близост до друг купол;
- 5.5.2.4. Управление със закачен друг купол.

5.6. Класически дисциплини

5.6.1. Индивидуална акробатика - Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за индивидуална акробатика от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята и успешно да е демонстрирал прецизно изпълнение на „Пълна серия комплекс” в рамките на 16 секунди.

5.6.2. Доцелен скок – скок с точност на приземяване - Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за доцелен скок – скок с точност на приземяване от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята и успешно да е демонстрирал прецизно приземяване в рамките на 20 см от центъра.

5.7. Свободен стил

5.7.1. Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за **Клас 1 - Свободен стил** от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята.

5.7.2. Успешно да е демонстрирал:

- 5.7.2.1. Контрол на скоростта на падане;
- 5.7.2.2. Контрол на хоризонталното движение – напред, назад и встрани;
- 5.7.2.3. Завой на място;
- 5.7.2.4. Пикира и достигане на цел;

5.7.3. Парашутистът може да продължи да бъде обучаван в материала за Клас 1 - Свободен стил от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята и успешно да е демонстрирал:

- 5.7.3.1. Полет в контролирана седяща позиция;
- 5.7.3.2. Контрол на скоростта на падане в седяща позиция;
- 5.7.3.3. Контрол на движение "напред" и движение "назад" в седяща позиция;
- 5.7.3.4. Контрол на завой в двете посоки в седяща позиция;
- 5.7.3.5. Полет в комбинация с други парашутисти в седяща позиция;

5.7.4. След придобиване на квалификация парашутистът не трябва да извършва скокове с други парашутисти без одобрението на инструктор (разрешението трябва да е вписано в личната книжка на парашутиста), като скоковете първоначално трябва да са в малки групи (2-3 човека).

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 7 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

5.7.5. Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за **Клас 2 - Свободен стил** от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята и успешно да е демонстрирал:

5.7.5.1. Полет в контролирана позиция с главата надолу;

5.7.5.2. Контрол на скоростта на падане в позиция с главата надолу;

5.7.5.3. Контролирани завой в двете посоки в позиция с главата надолу;

5.7.5.4. Полет в комбинация с други парашутисти в позиция с главата надолу;

5.7.5.5. Демонстриране на независими движения на тялото (например пляскане с ръце) в позиция с главата надолу.

5.8. Скайсърфинг

5.8.1. За придобиване на **Клас 1 в Скайсърфинг** парашутистът трябва да притежава лиценз 'C' и първо да демонстрира способност за:

5.8.1.1. Контрол на скоростта на падане;

5.8.1.2. Контрол на хоризонталното движение (напред, назад и встрани);

5.8.1.3. Завой на място;

5.8.1.4. Гмуркане (пикиране) и достигане на цел;

5.8.1.5. Задържане на позиция „прав“ за 15 последователни секунди;

5.8.1.6. Изпълнение на контролиран 360° завой в двете посоки докато се намира в позиция „прав“;

5.8.1.7. Започване на въртене от стабилна позиция на тялото и завръщане в позиция „прав“;

5.8.1.8. Завръщане в стабилна (с корема към земята) позиция 3-5 секунди след бързо въртене на гръб.

5.8.2. След това парашутистът може да бъде запознат с материала за Клас 2 в Скайсърфинг от инструктор, с доказана способност за преподаване на материала за, и успешно да демонстрира:

5.8.2.1. Скок с дъска дълга поне 1 метър и постигане на позиция „прав“;

5.8.2.2. Изпълнение на изход тип "сърфиране надолу";

5.8.2.3. Изпълнение на контролирано 360° обръщане в двете посоки в отвесна позиция нагоре върху дъската;

5.8.2.4. Изпълнение на контролирано задно или предно салто върху дъската;

5.8.2.5. Демонстриране на движение напред, чрез плъзгане докато е в отвесна позиция нагоре върху дъската;

5.8.3. След придобиване на Клас 2 в Скайсърфинг парашутистът не трябва да извършва скокове без разрешение на инструктор (достатъчно е вписване на одобрението в личната книжка) - първите скокове трябва да бъдат в малки групи (2-3 участника);

5.8.4. За получаване на Клас 3 в Скайсърфинг парашутистът трябва да притежава Клас 2 в и да бъде запознат с материала от инструктор, с доказана способност за преподаване на материала и да е демонстрирал;

5.8.4.1. Изпълнение на контролиран завой в седнало положение от 720°, започнат и завършен спрямо посоката;

5.8.4.2. Изпълнение на контролирано завъртане тип "хеликоптер", със завъртане мин. 3 x 360 градуса, но не повече от 6 пълни оборота;

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 8 от 11

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

5.8.4.3. Контролирано изпълнение на пълн 360° гръбно въртене или предно въртене с половин завъртане от стояща позиция.

5.9. Крилат костюм

5.9.1. За получаване на Клас 1 – крилат костюм, парашутистът трябва да притежава Лиценз 'С', да е извършил поне 300 скока, 100 от които да са в последните 18 месеца и да демонстрира отлично владение на тялото при свободното падане и способност:

5.9.1.1. Да контролира скоростта на падане;

5.9.1.2. Да контролира хоризонталното движение, (напред, назад и встрани);

5.9.1.3. Завъртане на място;

5.9.1.4. Да се "гмурка" (пикира) и достига определена цел.

5.9.2. След това парашутистът може да бъде запознат с материала от инструктор, с доказана способност за преподаване на материала и да е демонстрирал:

5.9.2.1. Изпълнение на поне един скок с тренировъчен крилат костюм (за парашутисти с по-малко от 500 скока);

5.9.2.2. Контролиран, безопасен и стабилен полет с крилат костюм по време на поне три скока;

5.9.2.3. Безопасно (съгласно процедурите при крилат костюм) отваряне на главния парашут (на правилната височина) по време на поне три скока;

5.9.2.4. Изпълнение на полет с предварително определени елементи и приземяване на отстояние до 50 метра от цел;

5.9.2.5. Демонстриране на правилни процедури след отваряне на парашута по време на всички скокове за получаване на квалификацията.

5.9.3. След придобиване на квалификация Клас 1 - крилат костюм парашутистът не трябва да изпълнява такива скокове съвместно с други парашутисти без одобрение на инструктор (достатъчно е вписване на одобрението в личната книжка), като първите скокове трябва да са в малки групи (до 2-3 човека).

5.9.4. За получаване на **Клас 2 – крилат костюм** парашутистът трябва да притежава Клас 1 – крилат костюм и да бъде запознат с материала за Клас 2 – крилат костюм от инструктор, с доказана способност за преподаване на материала и успешно да е демонстрирал:

5.9.4.1. Контрол на скоростта на падане, чрез чупка и използване на крилата.

Контрол на хоризонталното движение - напред, назад (забавяне спрямо останалите) и встрани;

5.9.4.2. Поддържане на контрола, докато се лети при най-голяма и най-малка ефективност на костюма;

5.9.4.3. Възстановяване след нестабилно излизане и продължаване по правилния път на полета;

5.9.4.4. Гмуркане и достигане на цел;

5.9.4.5. Приземяване в радиус 25 метра от целта при 5 последователни скока.

5.9.5. След придобиване на квалификация Клас 2 в Wing Suit – крилат костюм парашутистът може да изпълнява скокове в група с повече от 3 човека след одобрение на инструктор (достатъчно е вписване на одобрението в личната книжка).

5.9.6. Повишаването в клас в която и да е от дисциплините може да бъде извършвано само от Инструктор.

5.9.7. Удостоверението за придобиване на клас се получава, чрез поставяне на печат в

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 9 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

лиценза на парашутиста;

5.9.8. Парашутисти с лиценз 'D', които искат да взимат участие в някоя от горните дисциплини (с изключение на състезания по Скайсърфинг и Управление на куполи с голяма хоризонтална скорост) могат да го направят без преди това да са взели участие в учебните курсове за придобиване на клас, въпреки, че тези обучения са препоръчителни.

5.10. Скокове през нощта (Нощен скок)

5.10.1. Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за нощни скокове от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята.

5.10.2. Парашутистът трябва да има изпълнение минимум 200 скока и лиценз 'B'.

5.10.3. Добре да владее управлението на парашута и свободното падане.

5.10.4. Да има отразено разрешение за нощни скокове в личната му парашутна книжка.

5.11. Скокове на вода (Воден скок)

5.11.1. Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за водни скокове от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята.

5.11.2. Парашутистът трябва да има изпълнение минимум 200 скока и лиценз 'B'.

5.11.3. Да има отразено разрешение за водни скокове в личната му парашутна книжка.

5.12. Изпитателни скокове – скокове за изпитване (тестване) на парашутни системи

5.12.1. Парашутистът трябва да бъде обучаван в материала за изпитателни скокове от инструктор или помощник инструктор, с доказана способност за преподаване на материята.

5.12.2. Парашутистът трябва да има изпълнение минимум 500 скока и лиценз 'C'.

5.12.3. Добре да владее управлението на парашута, свободното падане и отлично да познава системата, която ще изпитва.

5.12.4. Да има отразено разрешение за изпитателни скокове в личната му парашутна книжка.

6. Обучаем Тандем Парашутист

6.1. Дефиниция

За Обучаем Тандем Парашутист се дефинира всеки парашутист (с изключение на цитираните в глава 3 по-долу), който прави скок, прикачен към Тандем инструктор.

6.2. Прогресия

Обучаемия тандем парашутисти, желаещи да преминат към самостоятелни скокове, могат да процедират по няколко различни начина:

6.2.1. Да преминат Началната учебна програма съгласно Системата с категории или съгласно система AFF;

6.2.2. Да преминат към AFF Ниво 2 след изпълнението на минимум 2 Тандем скока. Тандемният скок преди преминаването, трябва да се предхожда от обучение за преминаване от Тандем към AFF, след което преминаващият скок може да бъде извършен.

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 10 от 11

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 2. Определяне и класификация на парашутистите

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 2
Ревизия: 00			Стр 11 от 11

Част 3. Спускачи - Парашутисти

1. Общи положения

Спускач е парашутист с минимален лиценз 'С', който е определен от Организатора на скоковете и отговаря за парашутистите по време на даден полет. Спускачът обикновено е най-опитният парашутист на борда. Не се допуска излитане на въздухоплавателно средство с повече от един парашутист на борда, без да има делегиран Спускач.

Ако Спускачът скочи преди последния заход, длъжността за следващите заходи се делегира на друг квалифициран Спускач.

Ако поради някаква причина обучаем парашутист не скочи, заедно с него на борда трябва да остане инструктор или спускач (без пилота).

Всички AFF обучаеми парашутисти, които не са преминали на Ниво 8 трябва да бъдат пускани от AFF инструктор.

На разположение на Спускачите на борда на въздухоплавателното средство трябва да има нож, който да използват в случай на аварийна ситуация.

Задължение на спускачите е да се уверят, че парашутистите не напускат въздухоплавателното средство, ако условията са неподходящи (*Виж Глава 8 - Ограничения при парашутни скокове*).

2. Отговорности

Спускачите са отговорни за пред полетен инструктаж на своите пилоти относно всички изисквания за пусканите парашутисти. Освен това са длъжни да се уверят, че всички парашутисти с лиценз по-нисък от 'С' са напълно инструктирани.

В случай на авария Спускачът трябва да изпълнява инструкциите на пилота. Когато това не е възможно Спускачът трябва да се доверява на своята собствена преценка за ситуацията и да действа съобразно нея (*Виж Глава 9 - Безопасност*)

Спускачът е длъжен да се увери, че всички парашутисти на борда на въздухоплавателното средство, които притежават лиценз по-нисък от 'В' са проверени.

Н.В. Парашутисти с лиценз 'В' и по-висок трябва сами да се уверят, че са проверени

Спускачът трябва да е уверен, че движението на въздухоплавателното средство във всеки един етап от полета (на земята или във въздуха близо или вътре в зоната за пускане/ зоната за приземяване) няма да представлява опасност за снижаващите се парашутисти.

Пускането на прострелката и последващото определяне на зоната за пускане и приземяване трябва да бъде извършено или контролирано от Спускача

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 3. Спускачи - Парашутисти

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 3
Ревизия: 00			Стр 2 от 2

Част 4. Инструктори

1. Помощник инструктор SL / IAD

1.1. За получаване на квалификация Помощник инструктор SL / IAD, кандидатът трябва да изпълни изискванията за Помощник инструктор SL / IAD

1.2. Изисквани квалификации за започване на курса:

1.2.1. Лиценз 'С';

1.2.2. Две години активна парашутна дейност (в случай на военен персонал се допуска одобрение от главния инструктор на формиранието);

1.2.3. Писмена препоръка от Главен инструктор, който познава кандидата от поне 6 /шест/ месеца и през този период е наблюдавал кандидата да извършва редовно парашутни скокове;

1.2.4. Сертификат за скатавач на главни парашути;

1.2.5. Квалификация за Управление на парашута;

1.2.6. Квалификация „Спускач“;

1.2.7. Квалификация за съответния вид на обучение или дисциплина;

1.2.8. Курс за Помощник инструктор, организиран от БНПК;

1.3. След успешно завършване на курса, кандидатът получава квалификация Помощник инструктор и правото да инструктира / тренира Обучаеми парашутисти, под контрол.

Н.В. Квалификацията за Помощник Инструктор е валидна за период от 12 месеца от датата на издаване.

2. Помощник Тандем Инструктор

2.1. За получаване на квалификация Помощник Тандем Инструктор, кандидатът трябва да изпълни изискванията за Помощник Тандем Инструктор.

2.2. Изисквани квалификации за започване на курса:

2.2.1. Валиден 'С' лиценз;

2.2.2. Две години активна парашутна дейност (в случай на военен персонал се допуска одобрение от главния инструктор на формиранието);

2.2.3. Писмена препоръка от Главен инструктор, който познава кандидата от поне 6 /шест/ месеца и през този период е наблюдавал кандидата да извършва редовно парашутни скокове

2.2.4. Сертификат за скатавач на главни парашути – тандем;

2.2.5. Курс за Помощник Тандем Инструктор, организиран от БНПК.

2.3. След успешното завършване на курса за Помощник Тандем Инструктор кандидатът получава статус на Помощник Тандем Инструктор и правото да инструктира / обучава /, подготвя под директен контрол на Тандем Инструктор, без право на извършване на тандемни парашутни скокове

Н.В. Квалификацията е валидна 12 месеца от датата на издаване.

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 4
Ревизия: 00			Стр 1 от 7

Част 4. Инструктори

3. Помощник AFF инструктор

3.1. За получаване на квалификация Помощник AFF инструктор, кандидатът трябва да изпълни изискванията за Помощник AFF инструктор.

3.2. Изисквания и квалификации за започване на курса:

3.2.1. 'D' лиценз;

3.2.2. Две години активна парашутна дейност (в случай на военен персонал се приема одобрение от главния инструктор на формиранието);

3.2.3. Писмена препоръка от Главен инструктор, който познава кандидата от поне 6 /шест/ месеца и през този период е наблюдавал кандидата да извършва редовно парашутни скокове;

3.2.4. Сертификат за скатаване на главни парашути;

3.2.5. Курс за Помощник AFF инструктор, организиран от БНПК.

3.3. След успешно завършване на Помощник AFF инструктор курс кандидатът получава квалификация Помощник AFF инструктор правото да инструктира (тренира) AFF обучаеми, под пряк

контрол на AFF инструктор, но няма право да изпълнява скокове, като AFF инструктор, преди обучаемият парашутист да завърши Ниво 8.

N.B. (1) Свидетелството за AFF Помощник инструктор е с валидност 12 месеца от датата на издаване

4. Тандем инструктор

4.1. За придобиване на квалификация Тандем инструктор кандидатът трябва да отговаря на условията за тандем инструктор, определени от БНПК.

4.2. Изисквания и условия за започване на курса:

4.2.1. Минимална квалификация Помощник Тандем Инструктор;

4.2.2. Минимум 500 скока и 8 часа свободно падане;

4.2.3. Писмена препоръка от Главния инструктор на кандидата;

4.2.4. Валидно свидетелство за медицинска годност клас 2;

4.2.5. Изпълнени минимум 50 скока през последните 12 месеца.

4.3. Кандидатът трябва да е прочел и да е напълно запознат с Ръководството за оборудването за Тандем скокове, което ще бъде използвано по време на обучението

4.4. Кандидатът трябва да знае как и да е документирано, че може да скатава главния парашут от оборудването за Тандем скок (съгласно ръководството на производителя)

4.5. Тренировъчни скокове в курса.

4.5.1. Минимум 4 скока без пасажер, със съответната тандем система;

4.5.2. Минимум 5 скока с парашутист, притежаващ минимум лиценз 'C', изпълняващ ролята на обучаем;

4.5.3. Минимум 1 скок с изпитващ инструктор;

4.5.4. Всички поставени задачи трябва да се изпълнят в рамките на максимум 12 скока, в

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 4
Ревизия: 00			Стр 2 от 7

Част 4. Инструктори

рамките на един месец.

4.6. Кандидатът се обучава и изпитва само на един тип Тандемна парашутна система.

4.7. При успешно завършване на курса кандидатът получава статус на Тандемнен инструктор само за типа оборудване, на което е изпитван / оценяван.

4.8. Преминаване към различна тандем система.

Тандемни инструктори, които желаят да преминат към различен тип система, където главната ръчка (устройство за отваряне) се намира на различно място от системата, на която е изпитван, трябва да премине курс за преминаване, който включва поне 1 скок с дадената система без пасажер и минимум 2 скока с парашутист, притежаващ минимум лиценз 'C', който играе ролята на обучаем.

4.9. Валидност на квалификацията Тандем Инструктор

Всеки Тандем Инструктор, който не е извършвал тандемнен скок в последните три месеца, трябва да направи един скок с парашутист с лиценз 'C' преди скока с пасажер. Парашутистът с лиценз 'C' трябва да е инструктиран как да реагира при аварийна ситуация.

Преди изпълнението на горния скок Тандем Инструктор трябва да изтренира аварийните процедури със закачения към него парашутист

4.10. Подновяване на статуса за Тандемнен инструктор

4.10.1. В допълнение към изискванията за подновяване на статуса за инструктор, тандемният инструктор освен това трябва да отговаря на следните условия:

4.10.1.1. Изпълнение на минимум 20 тандемни скока за последните 12 месеца;

4.10.1.2. Инструктори, притежаващи разрешително за повече от една тандемна система трябва да са извършили минимум 10 скока с всяка система в този период.

4.10.2. В случай че минималният брой скокове не е изпълнен за последните 12 месеца се изисква тандем инструктора да премине опреснителен курс при Изпитващ инструктор. Курсът включва:

4.10.2.1. Тренировка на особени случаи със съответната тандемна система;

4.10.2.2. Един скок със съответната тандемна система;

4.10.2.3. Един скок с парашутист с лиценз 'C', който е напълно инструктиран как да реагира при аварийна ситуация.

4.10.3. В случай че в следващите 12 месеца отново не се достигне минималният брой тандемни скокове се изисква инструкторът да се яви на курс за запазване на статуса. Изпитващият инструктор по време на курса взема решение за броя скокове, които са необходими
N.B. (1) Свидетелството за Тандем инструктор е с валидност 12 месеца от датата на издаване

5. AFF Инструктор

5.1. За придобиване на квалификация AFF Инструктор кандидатът трябва успешно да

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 4
Ревизия: 00			Стр 3 от 7

Част 4. Инструктори

завърши курс за AFF Инструктор, организиран от БНПК.

5.2. Изисквания и квалификации за започване на курса:

5.2.1 Категория Инструктор, Помощник AFF Инструктор;

5.2.2. 'D' лиценз и минимум 10 часа свободно падане;

5.2.3. Квалификация за инструктор по Управление на купола;

5.2.4. Писмена препоръка от Главния инструктор на кандидата.

5.3. Оценяващи /изпитни/ скокове

Кандидатите трябва да направят минимум 5 оценяващи /изпитни/ скока

5.4. При успешно завършване на курса двама Изпитващи инструктори подписват квалификацията на кандидата, след което същият получава AFF инструктор статус и право да обучава AFF обучаеми.

6. Изпитващ инструктор

6.1. За получаване на квалификация Изпитващ Инструктор кандидатът трябва да изпълни изискванията за повишаване на квалификацията на съответните методи (дисциплини) на обучение.

6.2. Да има минимум 2 години като инструктор за дадения метод (дисциплина) на обучение.

6.3. Завършен курс за Изпитващ инструктор.

6.4. Доказана способност за изпитване на кандидати за инструктори и способност за критикуване на инструктори.

6.5. Способност за изнасяне (преподаване) на необходимите лекции от курса.

6.6. При успешно изпълнение на изискванията за придобиване на квалификация Изпитващ инструктор, Комисията по безопасност и обучение подписват квалификацията на кандидата, след което същият получава статус на Изпитващ инструктор.

6.7. След придобиване на квалификация за Изпитващ Инструктор е задължително посещението на курс за инструктори минимум веднъж на всеки две години

6.8. При изпитване на инструктори всеки Изпитващ инструктор трябва да е наясно с отговорностите си към БНПК, обучаемите парашутисти и към самия кандидат и с евентуалните последствия при инцидент, породен изцяло или частично в следствие на грешен инструктаж. В случай на оправдано съмнение в качествата или опита на кандидата Изпитващият инструктор НЕ трябва да подписва квалификацията му

N.B. (1) Свидетелството за Изпитващ инструктор е с валидност 24 месеца от датата на издаване

7. Главен инструктор

7.1. Главен инструктор може да е инструктор с минимална квалификация Инструктор.

7.2. Задължение на Главния инструктор е изпълнението на всички парашутни, обучителни и летателни дейности в съответствие с настоящото Ръководство.

7.3. Главният инструктор може да делегира различни права на квалифицирани подчинени лица. Делегирането на права става чрез подписване на формуляр за приемане на отговорност за специфична дейност или област. Задължение на Главния инструктор е да се увери, че лицето,

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 4
Ревизия: 00			Стр 4 от 7

Част 4. Инструктори

което приема отговорността е наясно с приетата отговорност и евентуалните последици

7.4. Главният инструктор има пълната подкрепа на Комитета по безопасност и обучение да спре временно от скокове, всеки член или посетител на зоната за извършено нарушение на процедурите в настоящото ръководство или местните закони или когато прецени, че е в интерес на зоната или неговите членове да предприеме тази мярка. Главният инструктор може да препоръча на Комитета по обучението член на БНПК да бъде спрял завинаги от скокове, като трябва да изложи причините за това предложение писмено. В този случай засегнатите членове имат право да обжалват

7.5. Главният инструктор на БНПК автоматично получава статус на гласуващ член на Комитета по безопасност и обучение.

7.6. В случай на смяна на Главния инструктор се изисква писмено уведомление на БНПК минимум седем дни предварително.

8. Подновяване на инструкторските сертификати (лицензи)

8.1. Лицензите за инструктор се подновяват и заверяват за две години, след проведен изпит, но могат да бъдат подновени в срок от 3 месеца след тази дата. За подновяване на инструкторски лиценз главният инструктор на кандидата и изпитващ инструктор трябва да се уверят, че същия е запознат с всички аспекти от парашутно инструкторската дейност съгласно техния статус.

8.2. Изисква се за предходните 2 години инструкторът да е направил минимум 60 скока, като ако това не е изпълнено е възможно:

8.2.1. Главен инструктор, който е притежавал тази квалификация за поне 3 години и притежава лиценз 'D' трябва да е извършил минимум 40 скока в предишните 2 години;

8.2.2. Изпитващ инструктор, които е притежавал квалификацията за поне 3 години не се изисква извършването на минимален брой скокове за последните 2 години. Разрешава се провеждането на изпитна дейност в курс за БНПК инструктори, само ако са с актуална подготовка и по преценка на Комитета по безопасност и обучение.

Н.В. (1) Поне един от подписите под молбата за подновяване на лиценза трябва да е на друг Главен инструктор или Изпитващ инструктор

Н.В. (2) За подновяване на лиценза за Тандем инструктор виж и точка 4 по-горе.

Н.В. (3) Горната точка 8 не важи при подновяване на лиценз за AFF инструктор.

9. Инструктори от организации извън БНПК

Всички инструктори с квалификация, получена не от БНПК и желаещи да обучават (всички категории парашутисти) български граждани в зони за изпълнение на парашутни скокове, работещи, съгласно настоящото ръководство, трябва да бъдат пълноправни членове на БНПК, успешно да са издържали писмен изпит върху изискванията на настоящото ръководство, да са минали лекция върху методите на обучение и процедурите при инциденти (лекцията трябва да е извършена от лице с квалификация мин. БНПК Инструктор), както да им е проведено подходящото "наземно обучение" от главен инструктор. Преди посещение на курса за преквалификация кандидатът трябва да има писмена препоръка от главен инструктор, да е оценен от Изпитващ инструктор по време на наземното обучение и при изпълнението на

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 4
Ревизия: 00			Стр 5 от 7

Част 4. Инструктори

минимум два скока и да е изпълнил специфичните изисквания по-долу:

9.1. За инструктори AFF

9.1.1. Притежава валидна квалификация за AFF инструктор съгласно изискванията на парашутната организация, в която е придобита съответната квалификация;

9.1.2. Притежава валидно свидетелство за медицинска годност;

9.1.3. Притежава квалификация за Управление на парашута;

9.1.4. Има минимум 100 скока като AFF инструктор;

9.1.5. Има поне 1000 скока и 10 часа свободно падане.

9.2. За инструктори Тандем

9.2.1. Притежава валидна квалификация за Тандем инструктор съгласно изискванията на парашутната организация, в която е придобита съответната квалификация;

9.2.2. Притежава валидно свидетелство за медицинска годност за тандем инструктор;

9.2.3. Притежава сертификат за скатавач на главния тандемен парашут, който ще се използва;

9.2.4. Има минимум 100 скока като тандемен инструктор;

9.2.5. Има поне 800 скока и 8 часа свободно падане.

9.3. За инструктори SL / IAD

9.3.1. Притежава валидна квалификация за SL / IAD инструктор съгласно изискванията на парашутната организация, в която е придобита съответната квалификация;

Притежава квалификация за Управление на парашута;

През последните две години да е извършвал обучение на SL / IAD (в случай на военен персонал се допуска одобрение от главния инструктор на формиранието).

N. В(1). След успешно изпълнение на горното, инструкторът ще получи сертификат от БНПК за съответната категория инструктор.

10. НАРУШЕНИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

10.1. Председателят на Комисията по безопасност и обучение може след консултация с Председателя на Техническата комисия да предприеме следните мерки спрямо парашутист, инструктор, клуб или юридическо лице, за който има данни, че е нарушил настоящото Ръководство:

10.1.1. Неофициални мерки под формата на писмо за нарушението и предписания към инструктора за бъдещите му действия, или

10.1.2. Нарушението (съмненията за нарушението) се докладва на Комисията по безопасност и обучение, която решава дали е необходимо формиране на Временна комисия, която да разследва в детайли конкретния случай.

10.2. След разследването на конкретния случай временната комисия докладва резултатите от разследването на Комисията по безопасност и обучение.

10.3. Комисия по безопасност и обучение взема решение и прави предписание към извършилият нарушението за отстраняване на причините, довели до нарушение или отнема документа за правоспособност (свидетелство, лиценз, разрешение) към извършителя - парашутист, инструктор, клуб или юридическо лице.

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 4
Ревизия: 00			Стр 6 от 7

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 4. Инструктори

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 4
Ревизия: 00			Стр 7 от 7

Част 5. Обучение

1. Общи положения

Основното обучение в системата на БНПК, съгласно РППС, предвижда първоначалното обучение да се провежда по следните системи:

- * Принудително разтваряне на парашута посредством въже (SL) и изтеглящо парашутче (IAD)
- * Ускорен курс за свободно падане (AFF)
- * Тандемен скок
- * Комбинирано обучение

2. Учебна програма за основно обучение

2.1. Всяко обучение трябва да включва в себе си

- 2.1.1. Въведение и документация;
- 2.1.2. Запознаване с правилата за движение и използване на зоната за изпълнение на парашутни скокове;
- 2.1.3. Запознаване с метода и програмата на обучение;
- 2.1.4. Запознаване с оборудването и неговото използване;
- 2.1.5. Подготовка, действия и контрол преди скока;
- 2.1.6. Действия в самолета;
- 2.1.7. Нормално напускане на ВС;
- 2.1.8. Аварийно напускане на ВС;
- 2.1.9. Стабилна позиция за отделяне от ВС и по време на свободното падане;
- 2.1.10. Действия при пълн и частичен отказ на главния парашут;
- 2.1.11. Управление на парашута;
- 2.1.12. Приземявания;
- 2.1.13. Особени случаи при приземяване;
- 2.1.14. Процедури след приземяване;
- 2.1.15. Практическа тренировка на всички елементи от програмата;
- 2.1.16. Писмен изпит.

2.2. Инструктажът за тандемен скок, трябва да включва допълнително:

- 2.2.1. Специфично оборудване;
- 2.2.2. Стабилна позиция;
- 2.2.3. Приземяване.

2.3. AFF и Обучаеми в Основно обучение

Не се допуска обучението на повече от 2 AFF или 10 ученика по Основно обучение по време на един курс.

3. Тренировъчно оборудване и съоръжения

- 3.1. Всички обучаеми парашутисти трябва да проведат тренировки на тренажори за

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 5
Ревизия: 00			Стр 1 от 3

Част 5. Обучение

отработване на действията при:

- 3.1.1. Отделяне от самолета;
- 3.1.2. Свободно падане;
- 3.1.3. Действия при отказ на главния парашут;
- 3.1.4. Управление на парашута.

3.2. За практическо обучение за приземяване се използва подходящо оборудване като рампи, платформи или тренажори.

3.3. Съоръженията и оборудването, използвани за обучение на парашутисти подлежат на периодични инспекции от официални представители на БНПК, на които трябва да се осигури и пълен достъп до документацията и помещенията на зоната.

3.4. БНПК провежда инспекции за безопасност на тренировъчното оборудване, апарати и съоръжения, използвани за текуща парашутна дейност.

4. Прогресиращо обучение

Като част от прогресиращото обучение се изисква преговор (инструктаж) и тренировка върху аварийните процедури.

5. Асистенти

Разрешено е използването на асистенти по преценка на Главния инструктор.

6. Записи

Записите за детайли от скоковете в прогресиращото обучение се вписват в личната парашутна книжка на обучаемия и се заверява от инструктор.

7. Ограничения при временно прекъсване на скоковете

Когато обучаем парашутист или парашутист с лиценз "А" не е скачал в продължение на 2 и повече месеца, същият трябва да изпълни възстановителен скок, в зависимост от нивото на подготовка и съгласно указанията на главния инструктор.

8. Парашутисти, обучавани извън БНПК

Парашутисти, обучавани извън БНПК могат да бъдат приравнени към съответната категория /ниво/ клас, съгласно учебната система на БНПК след одобрение на главния инструктор.

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 5
Ревизия: 00			Стр 2 от 3

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 5. Обучение

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 5
Ревизия: 00			Стр 3 от 3

Част 6. Оборудване

1. Парашути - общи положения

Съгласно указанията на EASA, всички парашути и парашутни системи, с които се скача от самолет и се използват за лични цели се третират от Националните асоциации на парашутистите. Въпреки това, всяко национално одобрение, дадено от всеки Европейски национален орган, за всеки парашут или парашутна система, одобрени преди 2003 година са валидни.

Техническата комисия на БНПК одобрява и извършва контрол на производствения процес за производството на парашути и парашутни системи (които са извън обхвата на Part 21- ETSO), произведени в България, съгласно процедура в глава 18, Приложение 22, след което издава документ за съответствие на продукта със съответния стандарт: AS8015, ETSO, JTSO, TSO C23d, PIA TS135.

Спасителните парашути, които се приемат за част от въздухоплавателното средство и са произведени и сертифицирани под Part 21- ETSO, TSO-23 се обслужват, съгласно Ръководството на производителя, от Майстор по ремонта и монтаж на парашутна техника, завършил курс за съответната спасителна система – парашут.

Всички парашутисти, възнамеряващи да извършат скок трябва да са екипирани с минимум 2 годни за скок парашути, закрепени към обща подвесна система (сбруя), с изключение на обучаемият в Тандем, които трябва да са закрепени към тандемен инструктор. Спускачи и инструктори, които не възнамеряват да извършат скок трябва да са оборудвани минимум с 1 годен за скок парашут

За обучение и тандемни скокове могат да се използват само парашутни системи, оборудвани с основен парашут, запасен парашут и автоматично активиращо устройство (AAD) произведени от утвърдени производители и одобрени с протокол (глава 18, Приложение: 21) от Техническата комисия по искане на ползвателя и се вписват в списъка на одобрените парашутни системи на БНПК.

До експлоатация се допускат парашутни системи (запасен парашут и сбруя-раница), отговарящи на следните стандарти: AS8015, ETSO, JTSO, TSO C23d, PIA TS135, и/или документ /одобрение от страна членка на ЕС. Всяко изделие трябва да има поставена маркировка, съдържаща най-малко: име на производител, модел (наименование на частта), сериен номер и дата на производство.

Всяка модификация на парашутното оборудване трябва да се извършва от производителя или от майстор по ремонта с необходимата квалификация. Модификациите на оборудването, използвано от обучаеми парашутисти (включително за тандемни скокове) преди въвеждане и използване трябва да бъдат одобрени от БНПК чрез Техническа комисия.

Промените в спецификациите на производителите на тандемно оборудване трябва да бъдат одобрени от БНПК посредством Техническа комисия.

2. Оборудване, използвано от обучаеми парашутисти

2.1. Всякакво оборудване, използвано от обучаеми парашутисти изисква предварително одобрение от БНПК посредством Техническата комисия.

2.2. Главните парашути трябва да са съобразени с височината и теглото на парашутиста. Главният и запасният парашути трябва да се в контейнер .

2.3. Когато се използва автоматично въже за отваряне , същото трябва да е с ненарушена

Част 6. Оборудване

цялост от раницата до точката на закачане в самолета.

2.4. За главни парашути трябва да се прилагат, следните критерии за натоварване на крилото:

2.4.1. За обучаеми парашутисти - натоварване, съгласно препоръките на производителя на парашута;

2.4.2. Системата трябва да е оборудвана с резервна статична връзка (RSL) и автоматично активиращо устройство (AAD), което трябва да е включено преди скока;

2.4.3. Системата за парашутен скок със свободно падане при Основно обучение трябва да е пригодено за отваряне със ръчка (rip cord) и изтеглящо парашутче с пружина до придобиване на необходимите умения за работа с меко изтеглящо парашутче;

2.4.4. Системата за AFF трябва да се отваря или с ръчка (rip cord) и изтеглящо парашутче с пружина или с меко изтеглящо парашутче и трябва да има възможност за отваряне от всяка страна, освен в случаите на изпълнение на скок от ниво 8 или на затвърждаващ скок.

2.5. Тандем

2.5.1. Тандемната система не се класифицира директно като оборудване, използвано от обучаеми парашутисти, но въпреки това за употреба се допуска само екипировка, одобрена от БНПК чрез Техническата комисия;

2.5.2. Тандемната система трябва да бъде оборудвана с AAD, специално предназначено за тандемна екипировка. Ако системата не е пригодена за използване с AAD, първичното вграждане (инсталация) трябва да бъде извършено от скатавач на главен и запасен парашут;

2.5.3. Тандемната система трябва да бъде инспектирана и прескатавана на всеки 6 месеца. Освен това тандемната система (с изключение на запасния парашут) подлежи на инспекция на всеки 100 скока.

Н.В(1). Инспекцията на всеки 100-ен трябва да бъде извършвана от майстор по ремонта.

2.5.4. Тандемният инструктор ежедневно извършва контрол на парашутната система за тандемни скокове и на системата за обучаемия в тандем парашутна система. Прави запис на всеки тандем скок.

2.5.5. Собственикът на тандемна система трябва да съхранява запис за всички скокове, който да е наличен при инспекцията за всеки 100-ен скок и при извършването на всеки 6 месеца прескатавания на запасния парашут.

2.5.6. Собственикът на тандемна система трябва да съхранява запис на всички ремонти, модификации и замени на компоненти, който да е наличен при инспекцията за всеки 100-ен скок и при извършването на всеки 6 месеца прескатавания.

2.5.7. Парашутисти, които не са тандем инструктори или кандидати за тандем инструктори нямат право да извършват скокове с тандемно оборудване

3. Лично облекло и оборудване

Всички парашутисти трябва да са екипирани с подходящо облекло и оборудване. Парашутисти с лиценз "В" и по-висок са отговорни за безопасността на оборудването, използвано от тях, както и за неговата поддръжка, ремонт и инспекция.

3.1. Каски (шлемове)

3.1.1. Обучаеми парашутисти и притежатели на Лиценз 'А' трябва да носят подходяща

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 6
Ревизия: 00			Стр 2 от 6

Част 6. Оборудване

отворена, твърда предпазна каска или мека оребрена, тип „Боне“.

N.B. Затворена (full face) каска не е подходяща за употреба от обучаеми парашутисти

3.1.2. Обучаем Тандем Парашутист може да носят оребрена каска, тип „Боне“, по преценка на инструктора.

3.1.3. Притежатели на лиценз 'В' използват твърди защитни каски, одобрени от Главния инструктор.

3.1.4. Притежатели на лиценз 'С' предпазни средства за главата, одобрени от Главния инструктор.

3.2. Каските трябва да се носят във всеки момент от снижаването.

3.2. Обувки, които са подходящи за планирания скок.

3.3. Ако се носят ръкавици същите трябва да позволяват лесна употреба на аварийното оборудване

3.4. Всички притежатели на Лиценз 'А' и по-висок трябва да носят нож, който да е лесно достъпен в готово за употреба състояние.

3.5. Измервателни уреди

3.5.1. Всички обучаеми парашутисти трябва да носят висотомер (с изключение на Обучаемия Тандем Парашутист). Освен това висотомери трябва да бъдат носени от всички парашутисти с БНПК лиценз, които извършват скокове с планирано забавено отваряне от 15 секунди и повече.

3.5.2. Минимално изискваният измервателен уред да е годен за употреба и лесен за разчитане висотомер, монтиран сигурно и безопасно на подходяща позиция

3.5.3. Уредите трябва да са разположени така, че да не пречат на други части от оборудването

3.5.4. Tandem и AFF инструктори трябва да са оборудвани с висотомер със звуков сигнал по време на изпълнение на учебни Тандем и AFF скокове

3.6. Обучаеми по AFF и Основно обучение парашутисти трябва да са оборудвани с радиоприемник, докато не демонстрират умения за самостоятелно приземяване в предварително оказана площадка с радиус от 50 метра, в 3 поредни скока.

3.7. Автоматично Активиращо Устройство - AAD

3.7.1. Всички парашутисти трябва да използват оборудване с работещо Автоматично активиращо устройство (AAD), което трябва да е включено преди скок.

3.7.2. Разрешава се изпълнението на парашутни скокове без използване на AAD от парашутисти с минимум 500 скока, изпълняващи доцелни скокове

3.8. Камери

3.8.1. Използването на камери е разрешено след проверка и одобрение от Главния инструктор само на парашутисти с лиценз 'С' и по-висок.

3.8.2. Камерите трябва да са закрепени здраво и сигурно, на място осигуряващо надеждната работа на парашутната система, както и да са снабдени с отцепващо устройство. Изхвърлянето им е разрешено само при аварийна ситуация.

3.9. Допълнително оборудване

Оборудване като GPS, знамена, димки и други може да бъде активно използвано от парашутисти с лиценз 'С' и по-висок с одобрението на Главния инструктор като оборудването трябва да е здраво

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
Част 6. Оборудване	

акрепено към парашутиста и изхвърлянето му е разрешено само при аварийна ситуация.

4. Скатаване на парашутите

4.1. Оборудване за обучаеми парашутисти.

Всички главни парашути на обучаеми парашутисти трябва да са скатани от лице, притежаващо валиден сертификат „Скатавач на главни парашути”.

4.2. Главни парашути

4.2.1. Парашутите, използвани от Парашутисти с лиценз 'А' се скатават от лице, притежаващо валиден сертификат „Скатавач на главни парашути”.

4.2.2. Парашутисти с лиценз 'А' могат да скатават парашутите, с които скачат под наблюдение на лице, притежаващо валиден сертификат „Скатавач на главни парашути”.

4.2.3. Парашутисти с лиценз 'В' и по-висок, носят отговорност за скатаването на главните парашути, с които скачат.

4.3. Запасни парашути

4.3.1. Запасните парашути се инспектират и скатават само лица, притежаващи квалификация „Скатавач на главни и запасни парашути”

Н.В. „Скатавач на главни и запасни парашути” ежегодно преминават квалификационен (опреснителен) курс, организиран от БНПК и подлежат на годишна сертификация.

4.3.2. Скатавачите на запасни парашути трябва да водят и съхраняват Дневник със запис за всички скатани от тях запасни парашути.

4.3.3. При конфликт между изискванията на производителя и изискванията на БНПК се прилагат изискванията на БНПК

4.3.4. Запасни парашути, скатани в чужбина съгласно изискванията на парашутната организация в тази страна, могат да бъдат използвани за скокове в срок от 6 месеца след датата на скатаване. Ако срокът за прескатаване на запасния парашут, определен от чуждата страна е по-къс, то в сила е по-късия период.

4.3.5. Преди скатаване на запасен парашут (с изключение на запасен парашут за тандемна система) същият подлежи на инспекция, вписана в съответната документация.

4.3.6. Преди скатаване на запасен парашут за тандемна система, цялата система (главен парашут, запасен парашут, контейнер, сбруя на инструктора, AAD и дрога) подлежи на инспекция, вписана в съответната документация.

4.3.7. За всички запасни парашути се изисква създаване и попълване на карти за скатаване.

4.3.8. Цикъл на прескатаване.

Парашутите трябва да се прескатават поне веднъж на всеки 6 календарни месеца.

4.3.9. Пломбиране на запасен парашут

Само „Скатавач на главни и запасни парашути” имат право да пломбират (запечатват) запасни парашути като методът на пломбиране трябва да е одобрен от Техническата комисия. Скатавача трябва да използва пломба, която да го идентифицира.

5. Сертификати за скатаване

5.1. Сертификатите за скатаване (Приложение №11):

5.1.1. ‘Скатавач на главни парашут’ - има право да окомплектова и скатава главни парашути;

5.1.2. ‘Скатавач на главни и запасни парашути’ – има право да окомплектова и скатава

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 6
Ревизия: 00			Стр 4 от 6

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 6. Оборудване

главни и запасни парашути и устройства за отваряне в специфични контейнери.

5.1.3. 'Майстор по ремонт и монтаж на парашутна техника' - има право да окомплектова и скатават главни и запасни парашути и устройства за отваряне в специфични контейнери, да извършва ремонти на системи и парашути, да извършва модификации на системи и парашути. Модификациите се извършват след одобрение от производителя или Техническата комисия.

5.2. Първоначално Сертификатите се издават от Техническата комисия на БНПК, след преминат Първоначален курс и положен изпит.

5.3. Записи за скатаване

5.3.1. Запасите за скатаването на запасния парашут и окомплектоването му с парашутна система и AAD, се водят в Дневник по образец, одобрен от Техническата комисия.

5.3.2. Собствениците на парашутни системи отговарят за съхранението на Дневник, в който са отразени скатаванията на запасния парашут и инспекциите на системата.

5.3.3. Собствениците на парашутни системи отговарят за съхранението на документация за извършените ремонти и модификациите, ако има такива.

5.3.4. Дневник за скатаванията на главните парашути не се води.

5.3.5. Собствениците на Тандемни парашутни системи и подвесна система на обучаемия (пасажера) отговарят за съхранението на Дневник, в който са отразени скатаванията на главния и запасния парашут и инспекциите на системата.

5.3.6. Собствениците на Тандемни парашутни системи и подвесна система на обучаемия (пасажера) отговарят за съхранението на документация за извършените ремонти и модификациите, ако има такива.

5.3.7. Записите за всички системи трябва да съдържат датата на скатаване (ремонт, инспекция, модификация) и подпис на лицето с подходящ Сертификат за скатаване и Контролна карта по Образец - за всички етапи на инспекцията, одобрена от Техническата комисия.

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 6
Ревизия: 00			Стр 5 от 6

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 6. Оборудване

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 6
Ревизия: 00			Стр 6 от 6

Част 7. Зони за изпълнение на парашутни скокове - ЗИПС

1. Основни дефиниции

1.1. Зона за изпълнение на парашутни скокове – ЗИПС

Зоната за изпълнение на парашутни скокове се състои от:

1.1.1. Зона за приземяване

1.1.1.1. Зона за приземяване е подходяща зона, в която ще става приземяването на парашутистите

1.1.1.2. Зоните за приземяване на парашутисти трябва да са широки открити пространства със сравнително еднакво ниво на земната повърхност, относително свободни от различни рискове и съдържащи зона с диаметър 100 м.

1.1.1.3. Зони за приземяване на парашутисти, които не отговарят на горното може да са предмет на определени ограничения и да изискват специално одобрение от Комисията по безопасност и обучение на БНПК. Тези ограничения не важат за зони за приземяване по време на демонстрации.

1.1.2. Зона за пускане

1.1.2.1. Зона за пускане е определена част от въздушното пространство, в която ще се извършва спускането на парашутистите, с определени координати около центъра на зоната за приземяване, във височина до определената височина за скокове и с включена буферна зона от 600 метра.

1.1.2.2. Зоната за пускане на парашутисти е временно резервирана зона, която се активира по ред, установен от Закона за Гражданско въздухоплаване и съгласуван с Център за планиране и разпределение на въздушното пространство към Ръководство въздушно движение на Република България.

1.2. Маркер (показател) на Зоната за приземяване

Маркер (показател) за местоположението на зоната за приземяване, който може да бъде кръст, стрелка или друг подходящ знак. Обикновено се поставя в центъра на зоната, но може да бъде изместен встрани в зависимост от посоката на вятъра и/или поради други мерки за безопасност. Маркерът трябва да е ясно видим без значение от височината, от която се пускат парашутистите и се поставя при изпълнение на парашутни скокове.

1.3. Допълнителна зона

Това е област, в която няма риск и в която парашутистите могат да се приземяват, ако поради някаква причина не могат да се приземят в определената зона.

1.4. Зона с малък риск

Всеки обект (естествен или изкуствен), който лесно може да бъде избегнат, но който при сблъсък с парашутист може да причини нараняване (храсти, огради, канавки и други)

1.5. Зона с голям риск

Всяко препятствие (естествено или изкуствено), което е трудно за избягване поради размера си и което при сблъсък с парашутист може да причини нараняване (хангари, сгради, дървета, малки вятърни турбини и др.)

1.6. Зона с временен риск

Риск в зоната за приземяване, като например излитащ или кацащ самолет, самолет, намиращ се на земята с работеща перка или движещи се превозни средства или земеделски машини, които при сблъсък с парашутист могат да причинят нараняване. Временният риск не е

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 7
Ревизия: 00			Стр 1 от 4

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 7. Зони за изпълнение на парашутни скокове - ЗИПС

постоянен обект в зоната за приземяване

1.7. Зона със специален риск

Риск, който може да донесе сериозни или фатални последици за парашутиста. Специалните рискове включват големи и дълбоки водни пространства и реки, електропроводи, големи вятърни турбини с височина по-голяма от 15м до върха, гъсто застроени площи, скали и кариери. Всички изброени изискват по-голямо внимание по отношение на безопасността и трябва да им се обърне специално внимание, когато са налични близо до зоните за пускане на парашутистите

1.8. Зона с въздушен риск

Специален риск за парашутистите и пилоти. За въздушен риск се определят препятствия във въздушното пространство на височина до 90 м над земната повърхност (големи вятърни турбини, радио мачти и др.). Присъствието на подобни рискови обекти е забранено в зоната за приземяване и ако подобни обекти се намират в зоната за пускане е твърде вероятно да има забрана за парашутна дейност.

2. Одобрение

2.1. Всички зони за приземяване подлежат на одобрение от Техническата комисия на БНПК.

2.2. Кандидатът за одобрение на Зона за изпълнение на парашутни скокове подава заявление до Председателя на Техническа комисия, в едно със слените документи:

2.2.1. Писмено разрешение от собствениците на земята или упълномощени от тях лица;

2.2.2. Ако Зоната за приземяване се намира на летище, се изисква копие от съответното ръководство за опериране на даденото летище, където са описани процедурите за избягване на сблъсък между парашутисти и въздухоплавателни средства на земята и във въздуха, както и процедурите за приземяване, излитане и маневриране на самолети вътре и близо до зоната за пускане и зоната за приземяване на парашутисти;

2.2.3. Копие от споразуменията, направени с други ползватели на земята или въздушното пространство.

2.3. Одобрението на Зоната за приземяване на парашутисти се издава след изпълнение на Процедурата и Изискванията на Приложение № 2.

3. Изнесена зона за приземяване на парашутисти

Изнесена зона за приземяване на парашутисти е зона, чийто център е на повече от 1000 метра от основната зона за приземяване. В допълнение към изискванията за зоните за приземяване при скокове на обучаеми парашутисти изнесените зони трябва да отговарят и на следните условия:

3.1. Инструкторът на зоната трябва да бъде с поне 1 асистент;

3.2. Ако по време на един заход се пускат повече от 4-ма обучаеми парашутисти се

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 7
Ревизия: 00			Стр 2 от 4

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 7. Зони за изпълнение на парашутни скокове - ЗИПС

изисква допълнителен асистент за всеки 2-ма допълнителни ученика.

4. Отворени водни пространства и дълбоки реки

Когато в радиус от 1200 м от центъра на зоната за приземяване са налице отворени водни пространства и дълбоки реки (с изключение на малки реки и плитки езера) всички парашутисти трябва да са оборудвани с подходящи спасителни жилетки (освен ако други предпазни мерки не са одобрени от Главният инструктор).

5. Електропроводи до 20 kV

Не се извършват парашутни скокове без предварително одобрение от Главният инструктор в зони, при които в радиус от 300 м от центъра са налице електропроводи. Когато е налице подобно одобрение е възможно въвеждането на определени ограничения.

6. Национална електропреносна мрежа и големи вятърни турбини

Специални рискове с височина над 15м (напр. големи вятърни турбини или електрически стълбове) не се допускат в радиус 500 м центъра на зоната за приземяване, без да са въведени ограничения на парашутни скокове.

7. Снимка от въздуха

Всички зони за приземяване/ зони за пускане, използвани за редовни парашутни скокове трябва да имат снимка от въздуха, на която ясно са обозначени Главните и Специални рискови зони, Маркиране на пистата и на препятствия

Н.В. (1) Всяко препятствие, което заради своята височина или размер може да бъде рисково за парашутистите и което не може да бъде премахнато трябва да е подходящо маркирано ако е необходимо.

Н.В. (2) За Летателна площадка с тревна настилка границите на нелицензирани не павирани писти, използвани за парашутни скокове трябва да бъдат очертани с линия и маркирани в краищата.

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 7
Ревизия: 00			Стр 3 от 4

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 7. Зони за изпълнение на парашутни скокове - ЗИПС

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 7
Ревизия: 00			Стр 4 от 4

Част 8. Ограничения при изпълнение на парашутни скокове

1. Общи положения

Парашутни скокове могат да бъдат извършвани само при изпълнение на условията, описани в настоящото ръководство. Промените и допълненията към тези изисквания са предмет на официално писмено заявление и одобрение от Управителния съвет на БНПК чрез Ръководителя на организацията и Комисията по безопасност и обучение. Тъй като в някои случаи се изисква бърза реакция решението на Комисията по безопасност се приема като незабавно одобрено, освен ако в последствие Съвета не го отмени.

2. Вятър

2.1. Ограничения за скоростта на вятъра при земната повърхност.

2.1.1. АФФ и Обучаеми парашутисти - 5 метра/ секунда

2.1.2. Притежатели на Лиценз 'А' - 7 метра/ секунда

2.1.3. Притежатели на Лиценз 'В' и по-висок и Обучаем Тандем Парашутист - 10 метра/ секунда

2.2. Прекратяване и възобновяване на скокове

2.2.1. Парашутните скокове се прекратяват когато в рамките на 5 минути има пориви на вятъра със скорост над ограниченията.

2.2.2. Скоковете могат да бъдат възобновени, ако за поне 30 минути скоростта на вятъра е в нормите.

2.3. Скорост и посока на вятъра

2.3.1. Всяка зона трябва да разполага с анемометър за измерване скоростта на вятъра на земята

2.3.2. Повече информация за посоката и скоростта на вятъра може да бъде получена чрез използване на прострелки или метеорологични прогнози.

2.3.3. Информацията трябва да бъде събирана:

2.3.3.1. Преди началото на скоковете.

2.3.3.2. При значителна промяна на скоростта или посоката на вятъра

2.3.3.3. След всяко прекъсване за повече от 30 мин., причинено от вятър със сила, по-висока от максимално разрешената

2.3.3.4. След като парашутисти не са се приземили в определеното място и няма подозрения за лошо управление или грешно определяне на целта

2.3.3.5. Прострелка трябва да се пуска, когато има обучаеми на първата машина за деня и преди началото на парашутна демонстрация

3. Облачност и видимост

3.1. Облачност

3.1.1. Обучаемите парашутистите и парашутисти притежаващи лиценз 'А' не могат да напускат ВС, ако в точката на напускане земята между позицията на скока и желаната позиция за приземяване не се вижда.

3.1.2. Парашутисти с лиценз 'В' и по-висок не могат да напускат ВС, ако долната граница

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 8
Ревизия: 00			Стр 1 от 4

Част 8. Ограничения при изпълнение на парашутни скокове

на облаците е по-малка от 100 метра над минималната безопасна височина за отваряне.

3.2. Видимост

Минималната видимост по време на полет трябва да е 5 км.

4. Височини на отваряне

Минимална височина за отваряне на главния парашут:

4.1. AFF и Основно обучение без SL - 1100 метра над земната повърхност;

4.2. Притежатели на Лиценз 'A' и Основно обучение SL - 1000 метра над земната повърхност;

4.3. Притежатели на Лиценз 'B' и по-висок - 900 метра над земната повърхност;

4.4. Обучаеми Тандем Парашутист - 1400 метра над земната повърхност;

4.5. Притежатели на Лиценз 'C' и по-висок по време на демонстрации и състезания - 800 метра над земната повърхност.

5. Максимална височина

5.1. Парашутисти

Нормални парашутни скокове не трябва да се провеждат над 4500 метра.

Парашутни скокове могат да се извършват между 4500 и 5500 без кислородна маска само ако:

- * Парашутистите не се намират над 4500 метра за повече от 30 мин. преди напускането на въздухоплавателното средство

- * Парашутистите не се намират над 5000 метра за повече от 6 минути преди напускане на въздухоплавателното средство

- * Командирът на ВС следи постоянно полетните нива и времевите ограничения.

- * Ако височината на полета или ограничението във времето не се спазят парашутните скокове се отменят и всички парашутисти кацат заедно с ВС.

6. Брой парашутисти на заход

Не повече от 3-ма Обучаеми парашутисти трябва да бъдат пускани на един заход.

7. Скокове на водни пространства

Скокове на водни пространства могат да бъдат изпълнявани само при следните условия:

7.1. Когато има поне една моторна лодка за всеки парашутист във въздуха;

7.2. Когато всички парашутисти са оборудвани с подходящи индивидуални спасителни средства и са инструктирани за употребата им;

7.3. Когато контрола в зоната за приводняване е организиран от Главен инструктор, който присъства по време на цялата програма.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 8
Ревизия: 00			Стр 2 от 4

Част 8. Ограничения при изпълнение на парашутни скокове

8. Нощни скокове (изпълнение на парашутни скокове през нощта)

- 8.1. Минималната изисквана квалификация за участие в нощни скокове е Лиценз 'В'.
- 8.2. Контролът в зоната за приземяване трябва да е организиран от Главен инструктор, който присъства през цялото време.
- 8.3. Всички парашутисти трябва да са инструктирани за позициите на всички препятствия, намиращи се в и близо до зоната за приземяване
- 8.4. Зоната за приземяване са маркирани по подходящ начин.
- 8.5. Всички препятствия в зоната за приземяване трябва да са осветени.
- 8.6. Зоната за приземяване трябва да е показана на парашутистите от техния Спускач преди напускане на въздухоплавателното средство.
- 8.7. На разположение в самолета трябва да има фенерчета.
- 8.8. Всеки парашутист трябва да има поне една светлина в екипировката си.
- 8.9. Пилотът трябва да поддържа комуникация с Организатора на скоковете.
- 8.10. Местната полиция трябва да е уведомена за изпълнението на нощни скокове.
- 8.11. Писмено уведомление за извършването на нощни скокове трябва да се изпрати поне 7 дни предварително на Ръководство Въздушно движение с копие до БНПК. Уведомлението трябва да съдържа следната информация:
- 8.11.1. Име, адрес и телефонен номер на клуба или юридическото лице.
- 8.11.2. Име на Главния инструктор и Спускача.
- 8.11.3. Дата и време на предвиждане на нощните скокове
- 8.11.4. Име на зоната за приземяване.
- 8.11.5. Максимална височина на пускане на парашутистите.

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 8. Ограничения при изпълнение на парашутни скокове

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 8
Ревизия: 00			Стр 4 от 4

Част 9. Безопасност

1. Безопасност във ВС

- 1.1. Забранено е доближаването на движещи се въздухоплавателни средства.
- 1.2. Забранен е подходът към самолет/хеликоптер от предната страна на самолета и задната част на хеликоптера.
- 1.3. Спускачът е отговорен пред пилота за контрола на парашутистите на борда на ВС като цялостното командване е делегирано на пилота.
- 1.4. Всички парашутисти трябва да бъдат инструктирани за процедурите при аварийно приземяване на ВС и позицията на всеки парашутист в самолета.
- 1.5. Спускачът е отговорен за подредбата на парашутистите в самолета и за запознаването им с начина на излизане от ВС, в зависимост от техните задачи, тегло и екипировка.
- 1.6. Всички парашутисти трябва да са със сложени каски или бонета на главата преди излитането на самолета.
- 1.7. Движението вътре в самолета трябва да е сведено до минимум, като се обръща особено внимание на бутони, дръжки и други.
- 1.8. Всички парашутисти, които се приземяват със самолета и са оборудвани с AAD трябва да го деактивират преди кацане (когато е възможно).
- 1.9. Когато ВС е оборудвано с ограничителни (безопасни) колани, същите трябва да се използват от парашутистите по време на излитане и на кацане.
- 1.10. Всички Обучаеми Тандем парашутисти или парашутисти, изпълняващи ролята на Обучаеми Тандем парашутисти трябва да бъдат закачени към тандем инструктора преди излитане и да остават закачени за тях. Изключения се допускат в случаи на аварийно приземяване, при които е възможно откачането на тандем инструкторите от обучаемите вътре в самолета.
- 1.11. Никой парашутист няма право да напуска ВС преди получаване на ясна звукова или визуална индикация от пилота, че самолетът е в правилната конфигурация за напускане. Индикацията може да е под формата на звук, светлина или предварително уточнен сигнал.

2. Автоматично въже - STATIC LINE

- 2.1. Клубовете, юридическите лица могат да използват единствено одобрени от БНПК чрез Техническата комисия системи за отваряне на главния парашут с автоматично въже.
- 2.2. Отговорност на Спускача е да гарантира, че въжето е закачено правилно.

3. Аварийни процедури на борда на самолета

- 3.1. В случай на авария Спускачът трябва, ако е възможно да изпълнява инструкциите на пилота.
- 3.2. В случай на авария на малка височина може да се изисква парашутистите да останат на борда на самолета.
- 3.3. Ако парашутен контейнер се отвори вътре в самолета, парашутистът трябва да се премести възможно най-далече от вратата на самолета и трябва да се приземи с него.
- 3.4. Пилотът винаги трябва да бъде уведомяван за аварийни ситуации.
- 3.5. Подходящ нож трябва да е на разположение във ВС като част от аварийно оборудване

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 9
Ревизия: 00			Стр 1 от 4

Част 9. Безопасност

в случай на "увисване" или друга аварийна ситуация. Парашутистите, инструкторите и пилотите трябва да са наясно с местоположението на ножа и процедурите, които трябва да се предприемат в такъв случай.

4. Безопасност по време на свободното падане

4.1. При изгубване и невъзможност за възстановяване на контрола по време на свободното падане парашутистът трябва да отвори незабавно главния парашут.

4.2. Отговорност за избягване на сблъсък по време на свободно падане носи парашутистът, намиращ се на по-голяма височина.

4.3. Всички парашутисти, скачащи на групи, трябва да се разделят на височина до 1600 метра, за да си осигурят нормално отваряне на парашутите на достатъчно безопасно разстояние.

4.4. Всички парашутисти в свободно падане трябва да сигнализират за намерението си преди отваряне на главния си парашут.

4.5. Формация (скок на повече от един парашутист) може да се извършва с Обучаем Тандем Парашутист само с одобрението на Тандем инструктора и Главния инструктор.

5. Безопасност по време на снижение с отворен парашут

5.1. След отваряне на главния парашут всички парашутисти трябва да проверят дали куполът се е отворил нормално и в противен случай да предприемат аварийни процедури.

5.2 По време на снижаване парашутистите трябва да внимават за други парашутисти и в случай на нужда да предприемат действия за избягване на сблъсък.

5.3. При снижаване с отворен парашут, парашутистът намиращ се на по-голяма височина или пръв забелязал вероятността от сблъсък, предприема маневра за избягване на сблъсъка.

5.4. Обучаващите се парашутисти задължително се приземяват срещу вятъра, освен в случаите, когато трябва да се избегнат препятствия или трафик при земята.

5.5. Не се позволява на Обучаем Тандем Парашутист или парашутисти, изпълняващи ролята на Обучаем Тандем Парашутист да взимат участие в дейности или дисциплини, забранени на останалите обучаеми парашутисти, с изключение на формация, което може да се изпълнява след одобрение на Главния инструктор.

5.6. Снижението с малки куполи - с голяма хоризонтална и вертикална скорост да се изпълнява стриктно, съгласно Част 2, т.5.3.

6. Инциденти

6.1. Изисква се пазенето на записи (отчети) за всички инциденти, проблеми с разтварянето и наранявания. Изисква се изпращане на доклад към БНПК Приложение № 17

6.2. Разследване на инциденти

6.2.1. Фатални инциденти - процедурите при фатални инциденти са описани в Приложение № 18.

6.2.2. Всички други инциденти и проблеми се докладват на Комисията по безопасност и обучение, съгласно Приложение № 17.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 9
Ревизия: 00			Стр 2 от 4

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 9. Безопасност

6.2.3. Комисията прави разследване, анализ за докладваният инцидент и набелязва мерки за отстраняване и недопускане на други подобни инциденти и проблеми.

6.3. Комисията публикува в страницата на БНПК информация и мерки за отстраняване и недопускане на други подобни инциденти и проблеми.

6.4. Комисията публикува в страницата на БНПК информация за инциденти и набелязани мерки, постъпила от други организации и производители.

7. Дисциплина

7.1. Главният инструктор може да забрани скоковете на всеки член на ръководения от него клуб или юридическо лице, който по някакъв начин е нарушил настоящото Ръководство

7.2. Главен инструктор, който има причина за временно или пълно прекратяване на правата за скокове на даден парашутист, трябва да изложи случая писмено пред Председателя на Комисията по безопасност и обучение. Парашутистът от своя страна ще има правото да обжалва пред Управителният съвет

7.3. Ниско отваряне - всеки инструктор може да спре парашутист от скокове, ако е отворил критично ниско без основателна причина до изясняване на случая.

7.4. Всеки инструктор на БНПК може да се намеси и иска наказание за неспазване на това Ръководство и да осведоми Управителния съвет на БНПК за нарушение.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 9
Ревизия: 00			Стр 3 от 4

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 9. Безопасност

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 9
Ревизия: 00			Стр 4 от 4

Част 10. Медицина

1. Медицински изисквания за извършване на парашутни скокове

- 1.1. Всички парашутисти подписват декларации по образец – Приложение № 5,6 и 7.
- 1.1.1. Декларация – Приложение № 14 е различна от тази за обучаемите парашутисти .
- 1.1.2. Декларациите за обучаеми парашутисти са валидни до завършване на обучението и получаване на лиценз.
- 1.2. Обучаемите парашутисти трябва да притежават и Медицинско свидетелство, заверено от личен лекар по образец – Приложение № 4
- 1.3. Всички парашутисти, които не са извършвали парашутни скокове повече от една година, представят медицинско свидетелство по образец – Приложение № 4, заверено от личен лекар
- 1.4. Декларация – Приложение № 14 е валидна за скокове с тандем система.
- 1.5. Декларации – Приложение № 6 и 14 е валидна за Тандем и AFF инструкторите. Същите трябва да имат и Медицински Сертификат Клас II
- 1.6. В случай на лица под 18 години, подписът на декларацията трябва да бъде от родител.
- 1.7. Валидност - всички декларации са валидни 1 година, при спазване на изискванията в тях.

2. Общи положения

- 2.1. Лица ненавършили 14 години или лица над 50 години не се допускат до обучение за самостоятелни скокове. Изключения за горната граница могат да бъдат направени, ако лицето има доказан предишен парашутен опит (без Обучаемите Тандем Парашутисти).
- 2.2. Лица на възраст под 10 години не се допускат до скокове в Тандем.
- 2.3. Забранява се приемането на алкохол преди окончателното приключване на скоковете за деня. Лица, за които се счита, че са в нетрезво състояние не се допускат до парашутни скокове.
- 2.4. Парашутист, който поради някаква причина не се чувства добре или "във форма", включително при хрема, не трябва да извършва парашутни скокове преди да се възстанови напълно
- 2.5. Нелегални лекарства/ наркотици/ субстанции.
Притежаването и използването на нелегални лекарства/ наркотици/ субстанции от член на БНПК на територията на зоните за изпълнение на парашутни скокове, автоматично води до изключване на лицето от БНПК и отнемане на лиценза.
- 2.6. Кръводарители
Препоръчва се спортисти, занимаващи се с активна парашутна дейност да не даряват кръв. За разлика от кръвта, която се възстановява след кръводаряване, кислородът, необходим при големи височини не се регенерира.
- 2.7. Чуждестранни парашутисти
Парашутисти от чужди държави могат да извършват скокове в БНПК зони, ако отговарят на медицинските изисквания в тяхната страна.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 10
Ревизия: 00			Стр 1 от 2

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 10. Медицина

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 10
Ревизия: 00			Стр 2 от 2

Част 11. Документация

1. Лична документация

1.1. Всички парашутисти, скатавачи и инструктори трябва да бъдат текущи членове на БНПК. Изключение се прави в случай на парашутисти от други страни, които са членове на техните национални парашутни организации, притежават FAI сертификат, сертификат издаден от страна членка на Европейският съюз, сертификат издаден от оторизиран орган на трети страни, имат направени минимум 100 скока и притежават застраховка "Трети лица".

1.2. Всички парашутисти трябва да имат попълнена Декларация за здравословно състояние и подходящо медицинско свидетелство (*виж Глава 10*)

1.3. Съгласие на родителите

Всички членове на БНПК на възраст от 14 навършени години до 18 години трябва да имат писмено, нотариално заверено съгласие от родител, попечител или настойник преди да им се разреши обучение и парашутни скокове. Съгласието се удостоверява чрез подпис на родителя / настойника върху БНПК Декларацията за съгласие по образец – Приложение №14

1.4. Лична парашутна книжка .

Всички парашутисти трябва да вписват извършените от тях парашутни скокове.

1.5. Лиценз (сертификат) за БНПК парашутист

Издава се от БНПК, като се описват квалификациите на дадения парашутист.

1.6. FAI спортен лиценз.

Издава се от Спортната комисия към Българският Национален Аероклуб.

1.7. Сертификати за скатаване на парашут.

Издава се от БНПК като заявлението за издаване трябва да е подписана от БНПК инструктор – скатавач на главни или запасни парашутисти, който е изпитал кандидата върху изискваната процедура за скатаване

1.8. Задължение на Главните инструктори е да следи за поддържането на документацията на обучаемите парашутисти в ръководените от тях клубове (юридически лица) да е валидна и актуална, както и да се уверят, че подходящ документ е издаден на всички самостоятелни парашутисти, след завършен курс за начално обучение и провеждане на първи скок.

1.9. Притежателите на лиценз 'А' и по-висок са длъжни да попълват личната си документация и следят за нейната валидност.

2. Клубни (документи на юридическите лица) документи

Клубните документи трябва да са в съответствие с настоящето Ръководство

3. Доклади

Следните доклади трябва да бъдат изготвяни от всички клубове:

3.1. Годишен доклад

Включва описани броя парашутни скокове, направени в зоната за изпълнение на парашутни скокове, информация за инцидентите, извършени от парашутистите в зоната за

Издание: 02	Май 2024	ОРИГИНАЛ	Част 11
Ревизия: 00			Стр 1 от 3

Част 11. Документация

изпълнение на парашутни скокове. Инцидентите се категоризират както следва:

- а.) Фатален
- б.) Сериозен - при престой в болнично заведение на парашутиста за 2 и повече седмици.
- с.) Среден - приет в болнично заведение и/ или неспособен за извършване на парашутни скокове парашутист за поне 3 седмици.
- д.) Лек - парашутиста е неспособен да извършва парашутни скокове за всеки период по-малък от три седмици

Годишният доклад описва парашутните инциденти (проблеми с отваряне на парашута) и всяка останала статистическа информация, изисквана от БНПК.

Годишен доклад да се иготвя и представя на Комисията по безопасност и обучение до 15 януари всяка година.

3.2. Текущи доклади до БНПК

БНПК изисква доклади в следните случаи:

- а.) Доклади за наранявания - Приложение № 17. Докладват се всички наранявания на който и да е парашутист, получени по време на парашутна дейност (включително обучение) и които изискват получаване на специализирана медицинска помощ/ лечение;
- б.) Доклади за инциденти и проблеми с отваряне на парашута - Приложение № 17). Докладват се всички инциденти или проблем при отваряне на парашута, всеки инцидент след отваряне и при приземяване;
- с.) Доклади за инциденти с Тандеми - Приложение № 17. Всички инциденти и проблеми при скок с Тандем система;
- д.) Инцидент с трето лице - Приложение № 17. Всеки инцидент, свързан с нанасяне на наранявания или щети на трети лица;
- е.) Фатален инцидент - Приложение № 17.

Н.В. Докладите трябва да бъдат изпратени на БНПК попълнени на подходящия формуляр възможно най-скоро след възникване на инцидента или нараняването.

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
Част 11. Документация	

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Май 2024	ОРИГИНАЛ	Част 11
Ревизия: 00			Стр 3 от 3

Част 12. Парашутни демонстрации

1. Ръководител на демонстративната група

1.1. Всички групи за демонстрации трябва да имат Ръководител, който да отговаря на всички изисквания за член на групата, както и на:

- 1.1. Минимум 500 скока.
- 1.2. Минимум 20 демонстрационни скока.
- 1.3. Да е положил писмен изпит върху процедурите за летателна дейност и изпълнение на демонстрации, организиран от БНПК
- 1.4. Ръководителят на групата носи отговорност за скоковете, извършвани от демонстрационната група.
- 1.5. Отговорност на Ръководителя на групата е да направи достъпно за всеки член на групата настоящето Ръководство, както и всякаква друга информация, необходима за изпълнение на техните задължения. Задължение на Ръководителя е и да се увери, че всички изменения и допълнения към Ръководството са вписани в него.

2. Членове на групата

- 2.1. Спускач може да бъде, парашутист, който
 - 2.1.1. Притежаващ лиценз 'C' и минимум 300 скока;
 - 2.1.2. Има минимум 10 демонстрационни скока;
 - 2.1.3. Е избран и напълно инструктиран за задълженията си като Спускач от Ръководителя на групата;
 - 2.1.4. Ръководителят на групата трябва да е уверен в способността му да изпълнява задълженията и отговорностите си (достатъчно е вписване на одобрението в парашутната книжка).
- 2.2. Притежатели на лиценз 'C'
 - 2.2.1. Трябва да изпълнят минимум 5 последователни предварително декларирани демонстрационни скока с приземяване на не повече от 5 метра от целта. Тези пет скока трябва да се извършват всяка година преди извършване на демонстрации за календарната година и тези скокове трябва да са вписани от Ръководителя на групата или БНПК главен инструктор в парашутната книжка;
 - 2.2.2. Могат да извършват демонстрационни скокове в зони за кацане с площ не по-малка от 4000 квадратни метра и минимална ширина 40 метра. Зоната за приземяване трябва да бъде свободна от препятствия и не повече от 10% от площта трябва да е заета от препятствия. При всички случаи трябва да има адекватни надхвърлящи свободни площи от всички страни;
 - 2.2.3. Парашутистите не трябва нарочно да се приземяват по-близо от 15 метра от края на зоната;
 - 2.2.4. Минимална височина за отваряне на главния парашут по време на демонстрации от притежатели на лиценз 'C' е 800 метра над земното ниво.
- 2.3. Притежатели на лиценз 'B'
 - 2.3.1. Трябва да имат минимум 100 скока. Трябва да изпълнят минимум 5 последователни предварително декларирани демонстрационни скока с приземяване на не повече от 10 метра от целта. Тези пет скока трябва да се извършват всяка година преди извършване на демонстрации за календарната година и тези скокове трябва да са вписани от Ръководителя на групата или

Издание: 02	Май 2024	ОРИГИНАЛ	Част 12
Ревизия: 00			Стр 1 от 4

Част 12. Парашутни демонстрации

БНПК главен инструктор в книжката на парашутиста;

2.3.2. Могат да извършват демонстрационни скокове в зони за кацане с площ не по-малка от 5 000 квадратни метра. Зоната за кацане трябва да бъде свободна от препятствия и не повече от 5% от площта трябва да е заета от препятствия. При всички случаи трябва да има адекватни свободни площи от поне 3 от страните;

2.3.3. Парашутистите не трябва нарочно да се приземяват по-близо от 30 метра от края на зоната за приземяване;

2.3.4. Трябва да имат писменото одобрение на техния Главен инструктор (достатъчно е вписване в книжката на парашутиста).

2.4. Ръководителят в зоната за приземяване

2.4.1. Ръководителят в зоната за приземяване по време на демонстрации трябва да бъде отговорен член на БНПК, който има (или е имал) 'С' лиценз и е напълно инструктиран за задълженията и отговорностите си от Ръководителя на групата;

2.4.2. Ръководителят в зоната за приземяване трябва да разполага поне със следните неща по време на демонстрация:

а.) Средства за комуникация с въздухоплавателното средство;

б.) Уред (устройство) за измерване посоката и скоростта на вятъра;

в.) Достъп до оборудване за долекарска медицинска помощ или спешен център;

г.) Писмена "Процедура при инцидент", съгласно която контролиращият зоната трябва да е инструктиран от Ръководителя на групата – Приложение № 17 и 18.

3. Оборудване

3.1. Парашутистите трябва да са напълно запознати с оборудването, което смятат да използват по време на скока.

3.2. Парашутистите, участващи в демонстрация трябва да са оборудвани със запасни парашути.

3.3. Парашутистите, участващи в демонстрация трябва да използват екипировка, оборудвана с работещо Автоматично Активиращо Устройство (AAD), което да е включено преди скока, като се отчита разликата във височината между площадката за излитане и площадката за приземяване.

Н.В. Горната т.3.3. не се отнася за парашутисти, взимащи участие в демонстрации над водни пространства

3.4. Спомагателно оборудване като камери, знамена, димки и други не трябва да бъде носено от парашутисти по време на първите им пет демонстрационни скока

4. Куполна акробатика (CF)

Куполна акробатика може да се изпълнява по време на демонстрации само от парашутисти, притежаващи лиценз 'С' и с доказана способност за CF. Същите трябва да получат разрешение за демонстрация от Ръководителя на групата (достатъчно е потвърждение в личната книжка на парашутиста).

Издание: 02	Май 2024	ОРИГИНАЛ	Част 12
Ревизия: 00			Стр 2 от 4

Част 12. Парашутни демонстрации

5. Отговорности

5.1. Ръководителят на група е отговорен за изпълнение на долните изисквания от всички членове на групата, преди демонстрацията

5.1.1. Всички парашутисти, участващи в демонстрацията трябва да имат минимум 100 скока през последните 2 години преди демонстрацията като 20 от тях трябва да са в последните 3 месеца и 5 от тези 20 трябва да са извършени с купол от подобен тип и размер като използвания за демонстрацията

N.B. Изискването за 5 скока с парашут от подобен тип и размер не е в сила при демонстрации над водно пространство.

6. Процедури по подготовка

6.1. Зоните за демонстрации трябва да бъдат предварително посетени и разучени от опитен член на групата, като се отбележат всички налични и очаквани рискови фактори.

6.2. Трябва да се получи писмено разрешение от собственика на зоната (земята) или негов упълномощен представител.

6.3. Демонстрацията трябва да се съгласува с местната власт.

6.4. Трябва да се организират всички необходими разрешителни за ползване на въздушното пространство.

Издание: 02	Май 2024	ОРИГИНАЛ	Част 12
Ревизия: 00			Стр 3 от 4

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 12. Парашутни демонстрации

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Май 2024	ОРИГИНАЛ	Част 12
Ревизия: 00			Стр 4 от 4

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 13. Ремонт и обслужване на парашутна екипировка

1. Общи положения

1.1. Ремонт и обслужване.

Ремонт и обслужване на парашутно оборудване може да се извършва само от притежатели на сертификат за

- * 'Майстори по ремонт и монтаж на парашутна техника' на БНПК - ригери
- * Познати производители на парашутно оборудване

1.2. Монтаж и окомплектовка.

Монтажа и окомплектовката на парашутно оборудване може да се извършва само от притежатели на сертификат за:

- * 'Майстори по ремонт и монтаж на парашутна техника'
- * 'Скатавач на главни и запасни парашути'

1.3. До ремонт и обслужване се допускат само парашути и парашутни системи, които отговарят на условията на Част 6 т.1.

2. Квалификация

2.1. 'Скатавач на главни парашути' (СГП)

2.1.1. Трябва да бъде пълноправен член на БНПК

2.1.2. Трябва да има писмена препоръка от Главен инструктор или друг, вече притежаващ тази квалификация скатавач, който да познава кандидата от поне шест месеца.

2.1.3. За получаване на квалификация 'Скатавач на главни парашути', кандидатът трябва да е изпълнил изискванията съгласно Учебната програма на курса за 'Скатавач на главни парашути'.

2.1.4. 'Скатавач на главни парашути' може да изпълнят всички изисквания съгласно Учебната програма за 'Скатавач на главни парашути' преди посещаване на курса за обучение, ако са под прекия надзор на лицензиран 'Скатавач на главни парашути'.

2.2. 'Скатавач на главни и запасни парашути' (СГЗП)

2.2.1. За получаване на квалификация 'Скатавач на главни и запасни парашути' кандидатът трябва успешно да е завършили Обучение за 'Скатавач на главни и запасни парашути', след което да посети курс за 'Скатавач на главни и запасни парашути', съгласно Учебната програма на курса.

2.3. 'Майстор по ремонт и монтаж на парашутна техника' (МРМПТ)

2.3.1. Квалификациите, изисквани за курса са както следва:

2.3.1.1. Кандидатът трябва да е бил 'Скатавач на главни и запасни парашути' поне 2 години;

2.3.1.2. Трябва да притежава писмена препоръка от 'Майстор по ремонт и монтаж на парашутна техника', който познава кандидата от поне 6 месеца.

2.3.1.3. Кандидатът за 'Майстор по ремонт и монтаж на парашутна техника' трябва да изпълни изискванията съгласно учебната програма на курса.

2.3.2. 'Скатавач на главни и запасни парашути' могат да изпълнят всички изисквания преди самия курс под директния надзор на 'Майстор по ремонт и монтаж на парашутна техника'.

2.4. 'Изпитващ – скатавач и майстор по ремонта и обслужването на парашутната

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 13
Ревизия: 00			Стр 1 от 3

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 13. Ремонт и обслужване на парашутна екипировка

техника'

2.4.1. Квалификациите, изисквани за курса са както следва:

2.4.1.1. Кандидатът трябва да е бил **‘Майстор по ремонт и монтаж на парашутна техника’** поне 2 години;

2.4.1.2. Кандидатът трябва да е минал курса за инструктори или да може да докаже опит като инструктор.

2.4.2. Кандидатът за ‘Изпитващ – скатавач и майстор по ремонта и обслужването на парашутната техника’ трябва да изпълни изискванията съгласно Учебната програма на курса за ‘Изпитващ – скатавач и майстор по ремонта и обслужването на парашутната техника’

3. Обжалване на изпитни резултати

Всеки кандидат, който е скъсан при изпит или при подновяване на квалификацията за различните степени, може да обжалва резултата първо пред Комисията по безопасност и обучение, чрез Техническата комисия. Решението на Комисията се предава за ратификация (одобрение) към Ръководителя на организацията, чието решение също може да се обжалва.

4. Отговорности

Изпитващите трябва да са наясно с отговорността, която носят спрямо всеки член на БНПК и спрямо кандидата, който оценяват, както и с възможните последствия от инцидент в следствие на неправилно скатаване на парашута. При всеки случай на съмнение, че кандидатът е с недостатъчен опит, звучи несигурно или е неподходящ в каквото и да е друго отношение - Изпитващият НЕ трябва да подписва лиценза

5. Подновяване на Сертификати

Валидността на Сертификата за скатавач (Приложение № 11) е 2 (две) години. За подновяване на лиценза скатавачът трябва да бъде оценен (изпитан) от Изпитващ скатавач, като изпитващите трябва да се уверят в актуалните знания на кандидата за подновяване на сертификата.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 13
Ревизия: 00			Стр 2 от 3

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 13. Ремонт и обслужване на парашутна екипировка

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 13
Ревизия: 00			Стр 3 от 3

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
Част 14. Полети за пускане на парашутисти	

Полетите за пускане на парашутисти се извършат, съгласно Регламент 965 / 2012 година EASA

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 14
Ревизия: 00			Стр 1 от 2

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 14. Полети за пускане на парашутисти

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 14
Ревизия: 00			Стр 2 от 2

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 15. Използвани съкращения

БНАК – Български Национален Аероклуб;
БНПК – Български Национален Парашутен Клуб;
ВС – въздухоплавателно средство;
ГД на ГВА – Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация“;
ГИ – главен инструктор;
ЗИПС – зона за изпълнение на парашутни скокове;
ИИ – изпитващ инструктор;
КБО – комисия по безопасност и обучение;
МРМПТ – майстор по ремонта и монтажа на парашутна техника;
ПИ – помощник инструктор;
ПТИ – помощник тандем инструктор;
ПАФФИ – помощник AFF инструктор;
РППС – ръководство за провеждане на парашутни скокове;
СГП – скатавач на главни парашути;
СГЗП – скатавач на главни и запасни парашути;
ТИ – тандем инструктор;
ТК – техническа комисия;
AAD – автоматично активиращо устройство;
AFF – ускорен курс за свободно падане;
AFFИ – AFF инструктор;
СР – управление на куполи с голяма хоризонтална скорост;
CF – куполна акробатика;
FAI – международна организация на въздушните спортове;
IAD – метод за отваряне на парашута с изтеглящо парашутче;
SL – автоматично въже.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 15
Ревизия: 00			Стр 1 от 2

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 15. Използвани съкращения

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 15
Ревизия: 00			Стр 2 от 2

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 16. Система за управление на качеството

Управителният съвет на БНПК разработи, документира, внедри, поддържа и непрекъснато подобрява Системата за управление на качеството (СУК) на организация за провеждане на парашутни скокове, обучение, подготовка, квалификация и категоризация на парашутисти.

Управителният съвет на БНПК разработи и утвърди политиката си по качество и я популяризира, за да бъде тя разбрана, осмислена, прилагана и непрекъснато подобрявана, както от членовете на БНПК, така и от всички заинтересовани от неговия просперитет страни.

Цел

Системата за управление на качеството и свързаната с нея „Програма за преглед на организацията” дават възможност за съответствие с общоприетите стандарти, определени от ГД ГВА.

Отговорност

Програмата за преглед на Организацията ще бъде разработена от Управителният съвет, който се състои от три члена.

Тези лица трябва да имат задълбочени знания по регулациите и процедурите в областта на парашутизма.

При необходимост Председателя на Управителния съвет може да привлича независим консултант по качеството, с цел независима проверка на Организацията.

Честота, обхват и съдържание на организационния преглед

Разработен е график за изпълнение на всички положения от съдържанието на Програмата за преглед на организацията. Всяка позиция трябва да бъде проверена, като минимум, веднъж на 12 последователни месеца. Организацията може да избере да изпълни еднократна годишна проверка или да изпълни няколко частични прегледа.

Целият персонал, ангажиран с организационния преглед, трябва да бъде подходящо квалифициран, обучен и опитен, за да изпълни изискванията на задачите по одита.

Одиторът извършващ организационния преглед има директен достъп до Управителния съвет и до всички части на организацията и организациите на подизпълнителите.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 16
Ревизия: 00			Стр 1 от 8

Част 16. Система за управление на качеството

Планиране и изпълнение на организационния преглед

Планирането на организационния преглед на за 12 последователни месеца е отразено в приведената в Приложение „Програма за преглед на организацията”.

Преди започване на организационния преглед се попълва Уведомление за Одит.

В самото изпълнение на прегледа участват Одитора и член на Комисията по безопасност и обучение.

На всяка позиция от „Програма за преглед на организацията” трябва да бъде отговорено чрез използване на подходяща комбинация от:

- преглед на записите, документацията и т.н.
- интервюта с ангажирания персонал;
- преглед на несъответствията и вътрешните доклади за затруднения (например отбелязани затруднения за използването на актуалните процедури и инструмент, системни отклонения от процедурите и т.н.);

Доклади

Съществуват три доклада използващи се при извършването на Организационен преглед:

- Доклад за одит
- Доклад за несъответствие
- Доклад за коригиращи действия

Обработка и коригиране на откритите при прегледа несъответствия

След завършване на организационния преглед одитора попълва докладите и предава на Председателя на Управителния съвет. Попълва се Доклад за коригиращи действия.

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 16. Система за управление на качеството

Одитирана област	Яну - Март	Апр - Юни	Юли - Септ	Окт - Дек
Глава 1 Изпълнение и контрол на парашутни скокове				
Глава 2 Определяне и класификация на парашутистите				
Глава 3 Спускачи - Парашутисти				
Глава 4 Инструктори				
Глава 5 Обучение				
Глава 6 Оборудване				
Глава 7 Зона за изпълнение на парашутни скокове - ЗИПС				
Глава 8 Ограничение при извършване на парашутни скокове				
Глава 9 Безопасност				
Глава 10 Медицина				
Глава 11 Документация				
Глава 12 Парашутни демонстрации				
Глава 13 Ремонт и обслужване на парашутна екипировка				
Глава 14 Използвани съкращения				
Глава 15 СУК				
Глава 16 Наръчник на лицата упражняващи контрол				
Глава 17				

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 16
Ревизия: 00			Стр 3 от 8

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 16. Система за управление на качеството

Приложения				
------------	--	--	--	--

УВЕДОМЛЕНИЕ ЗА ОДИТ No	Дата/Date 	
До: Копие: Г-н Уведомявам Ви, че от ще се проведе планов/непланов одит на (дейностите, процедура, обект) Одита ще се извърши в съответствие с Раздел на Ръководство за провеждане на парашутни скокове и съгласно, процедура Моля, да осигурите необходимият състав и организация за провеждане на одита във подчиненото Ви звено. С уважение:..... Водещ одитор (име, подпис)		

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 16
Ревизия: 00			Стр 4 от 8

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 16. Система за управление на качеството

ДОКЛАД ЗА ОДИТ AUDIT REPORT								
No								
ТИП НА ОДИТА TYPE OF AUDIT	Планов Scheduled	☐	Непланов Unsheduled	☐	Вътрешен Internal	☐	Външен External	☐
	Оборудване Equipment	☐	Процедура Procedure	☐	Дейност Activity	☐		☐
Обект на Одита: Audit Object:								
Водещ Одитор: Lead Auditor				Одитори: Auditors:				
Ръководител на Обекта/Manager for the entity:								
Други участници/Object participants:								
Разпространение/Distribution: 1. Управителен съвет/Managing Board 2. Комисия/Committee 3. Други, уточнете/Other,specifity				Изисквания: Requirements				
Открити отклонения: Deviations Discovered								
ЗАКЛЮЧЕНИЕ: Conclusion								
Водещ Одитор/Lead Auditor: name and signature								
Ръководител на обекта/Manager for the Entity: name and signature								

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 16. Система за управление на качеството

ДОКЛАД ЗА НЕСЪОТВЕТСТВИЕ NON CONFORMITY REPORT №		Дата/Date			
Име и фамилия на открилия несъответствие Name and Family name of who defect		Дата на откриване Date		Проверявана област/процес area/process under review	
Несъответствието открито Non Conformity defection		От вътрешен одит		Друго: different	
Класификация на несъответствие Non Conformity clasification		Level 1		Level 2	
РАЗДЕЛ 1: ОПИСАНИЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЕТО / Section 1: Description of the Non Conformity					
ИЗГОТВИЛ:..... ORIGINATOR			ПОЛУЧИЛ:..... RECIPIENT		
РАЗДЕЛ 2: ПРЕДПРИЕТО ДЕЙСТВИЕ Section 2: Action					
РАЗДЕЛ 3: АНАЛИЗ НА ПЪРВОПРИЧИНАТА Section 3: Analysis of the root cause of the Non Conformity					
РАЗДЕЛ 4: КОРИГИРАЩО/ПРЕВАНТИВНО ДЕЙСТВИЕ Section 4: corrective or preventive action					
РАЗДЕЛ 5: КОРИГИРАЩО/ПРЕВАНТИВНО ДЕЙСТВИЕ Е СЪГЛАСУВАНО: Section 5: Correctiv action must be agreed by:					
Дата на проверката	Подпис на извършил проверката		Име и фамилно име		
КОМЕНТАРИ:					

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 16. Система за управление на качеството

ДОКЛАД ЗА КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ CORRECTIVE ACTION REPORT		Дата/Date		
No				
Име и фамилия на открилия несъответствие Name and Family name of who defect		Дата на откриване Date	Проверявана област/процес area/process under review	
Произход на несъответствие Origin of the Non Conformity defection	От вътрешен одит Internal audit	☐	От вътрешно разпознаване Internal detection	☐
	От клиент Customer	☐	Решение на ръководство Management Review	☐
	От несъответстващ продукт Non conformity product	☐		☐
Класификация на несъответствие Non Conformity clasification		☐		☐

РАЗДЕЛ 1: ОПИСАНИЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЕТО Section 1: Description of the Non Conformity	
ИЗГОТВИЛ:..... ORIGINATOR	ПОЛУЧИЛ:..... RECIPIENT

РАЗДЕЛ 2: ПРЕДПРИЕТО ДЕЙСТВИЕ Section 2: Action		
РАЗДЕЛ 3: АНАЛИЗ НА ПЪРВОПРИЧИНАТА Section 3: Analysis of the root cause of the Non Conformity		
РАЗДЕЛ 4: ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОРИГИРАЩО/ПРЕВАНТИВНО ДЕЙСТВИЕ Section 4: Purposal for corrective or preventive action		
РАЗДЕЛ 5: ПРОВЕРКА ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КОРИГИРАЩО/ПРЕВАНТИВНО ДЕЙСТВИЕ Section 4: Purposal for corrective or preventive action		
Дата на проверката	Подпис на извършил проверката	Име и фамилно име
КОМЕНТАРИ:		

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 16. Система за управление на качеството

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 16
Ревизия: 00			Стр 8 от 8

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 17. Наръчник на лицата упражняващи контрол по т.11 и т.12 от Наредба № Н-1 от 09.01.2014 година на ГД на ГВА

1. ЦЕЛ И ОБХВАТ

Настоящата процедура регламентира реда за контрол на лицата, упражняващи въздушни спортове и в частност парашутизъм, както и контрол на лицата, извършващи обучението им. Функциите на тези лица се определят от настоящото ръководство, заедно със ЗГВ и Наредбите, регламентиращи въздухоплаването в Република България и отнасящи се за въздушни спортове.

2. ОТГОВОРНОСТИ

Председателят на УС на БНПК отговаря за определянето на лицата, които ще извършват процедурите по това Ръководство, свързани с издаването на лицензи, контрол на лицата, извършващи обучение, одобрението на парашутната техника, одобрението на Организацията за обучение и одобрението на Зона за изпълнение на парашутни скокове. Във връзка с това издава и заповед.

Ръководителят на Организацията по Наредба № Н-1 контролира цялостната дейност по изпълнението на различните дейности и следи за изпълнение на заповедта на Председателя на УС на БНПК. Отговаря за предварителната проверка за наличността на изискуемите документи и при установяване на необходимата наличност, предлага на Председателя на съответната комисия за качествен преглед по същество на представената документация и физическа проверка на място. Отговаря за издаване, изменение или прекратяване, спиране, отнемане или ограничаване правата, произтичащи от издадените лицензи и удостоверения.

Председателят на Комисията по безопасност и обучение, заедно с членовете си отговарят за качествен и непрекъснат контрол на програмите за обучение на парашутисти и инструктори; одобряват необходимата документация за организиране и провеждане на парашутни скокове, както и личната документация на всеки парашутист и инструктор. Подготвя и представя на УС на БНПК различни методи за обучение, изпитни тестове, ограничения и методи за безопасност. При установяване на несъответствия правят предложения за спиране, прекратяване, отнемане и ограничаване на правата по издадените лицензи и удостоверения. Отговаря за цялостния процес по лицензирането на парашутистите или издаването на удостоверения за обучение.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 17
Ревизия: 00			Стр 1 от 5

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 17. Наръчник на лицата упражняващи контрол по т.11 и т.12 от Наредба № Н-1 от 09.01.2014 година на ГД на ГВА

Председателят на Техническата комисия, заедно с членовете си отговарят за качествен и непрекъснат контрол на програмите за обучение на скатавачи и майстори по ремонта на парашутната техника. Осъществява контрол и одобрява парашутната техника, личната документация на скатавачите и майсторите по ремонта. Отговаря за одобрението и контрола на производствения процес на парашути и парашутна техника, произведени в България. Подготвя и представя на УС на БНПК различни методи за обучение, изпитни тестове, ограничения и методи за безопасност, свързани с ремонта и поддръжката на парашутната техника. При установяване на несъответствия правят предложения за спиране, прекратяване, отнемане и ограничаване на правата по издадените лицензи и удостоверения на скатавачи и майстори по ремонта и обслужване на парашутната техника.

3. ОПИСАНИЕ НА ПРОЦЕСА

3.1. Процес за издаване на Лиценз А , В , С , D на парашутист и инструктор

Издаването на лиценз А , В , С , D на парашутист и инструктор, означава че обучаемият е завършил съответният курс на обучение и отговаря на определените стандарти, условия и изисквания.

- Правното основание за издаване/отнемане на съответният лиценз на парашутист се съдържа в изискванията на част 2 , т. 2 и част 4 от настоящото ръководство
- Детайлна проверка, извършвана от Председателя на комисията по безопасност и обучение на подадените от заявителя документи;
- Проверка на квалификацията и уменията на кандидата за издаване на лиценз.

3.2. Процес за издаване на Разрешение за организиране обучение и провеждане на парашутни скокове

Издаването на Разрешение (сертификат) за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове означава, че съответната организация отговаря на определените стандарти, условия и изисквания.

- Правното основание за издаване/отнемане на съответното удостоверение (сертификат) се съдържа в изискванията на част 1 от настоящото ръководство
- Детайлна проверка, извършвана от Председателя на техническата комисия на подадените от заявителя документи;
- Проверка на място на кандидата за издаване разрешението.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 17
Ревизия: 00			Стр 2 от 5

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 17. Наръчник на лицата упражняващи контрол по т.11 и т.12 от Наредба № Н-1 от 09.01.2014 година на ГД на ГВА

3.3. Процес за издаване на лиценз за скътавачи и майстори по ремонта и монтажа на парашутна техника

Издаването на Удостоверение (сертификат) за скатавач и/или майстор по ремонта и обслужване на парашутната техника, означава че обучаемият е завършил съответният курс на обучение и отговаря на определените стандарти, условия и изисквания.

- Правното основание за издаване/отнемане на съответното удостоверение (сертификат) се съдържа в изискванията на част 13, т. 2 от настоящото ръководство
- Детайлна проверка, извършвана от Председателя на техническата комисия на подадените от заявителя документи;
- Проверка на квалификацията и уменията на кандидата за издаване удостоверението.

3.4. Процес за издаване на удостоверение на Зона за изпълнение на парашутни скокове

Издаването на Удостоверение (сертификат) на Зона за изпълнение на парашутни скокове означава, че съответното място (зона) отговаря на определените стандарти, условия и изисквания.

- Правното основание за издаване/отнемане на съответното удостоверение (сертификат) се съдържа в изискванията на част 7, т. 2 от настоящото ръководство
- Детайлна проверка, извършвана от Председателя на техническата комисия на подадените от заявителя документи;
- Проверка на място на кандидата за издаване удостоверението.

3.5. Процес за контрол (одит) на производствен процес

Осъществяването на контрол на производствен процес за производство на парашути и парашутна техника в България, означава, че даденият производствен процес отговаря на определените стандарти, условия и изисквания за производство на продукти, съгласно AS8015, ETSO, GTSO, TSO C23d, PIA TS135.

- Правното основание за осъществяване на контрол (одит) производственият процес се съдържа в изискванията на част 6, т. 1 от настоящото Ръководство

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 17
Ревизия: 00			Стр 3 от 5

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

**Част 17. Наръчник на лицата упражняващи контрол
по т.11 и т.12 от Наредба № Н-1 от 09.01.2014 година на ГД на ГВА**

- Детайлна проверка, извършвана от Техническата комисия поне веднъж на 2 (две) години;
- Проверка (одит) на място на производителя, завършваща с Доклад на одитора, съгласно Въпросник – Приложение N: 23.

3.6. Система за постоянен надзор върху дейността

Системата за постоянен надзор върху дейността на притежателите на:

Разрешение за организиране обучение и провеждане на парашутни скокове;

Удостоверение на Зона за изпълнение на парашутни скокове;

Лиценз А, В, С, D на парашутист;

Лиценз за скътавачи и майстори по ремонта и монтажа на парашутна техника, се изразява в това, че се извършват ежегодни, планирани и внезапни проверки насрочвани със заповед на Ръководителя на организацията.

Ефективността на системата за постоянен надзор върху дейността и оценка на текущото състояние на безопасността на изпълняваните от организацията операции се осигурява чрез одобрени от Председателя на УС контролни карти за проверка.

Документирането на протичането на процесите на постоянен надзор върху дейността на всички участници в системата, се реализират посредством изготвянето на доклади, попълнените контролни карти за проверка и издадените предписания, класирани и съхранявани в архива на БНПК.

4. ДОКУМЕНТИРАНЕ

За *несъответствия и пропуски*, които са били констатирани по време на проверките се дава Писмено предписание с конкретен срок за отстранението им, завеждат се в регистър, съхраняван в архива на БНПК. Ако бъде установено, че несъответствията и/или пропуските не са отстранени в срок, се налагат санкции – ограничения или спиране на дейността.

Регистрацията на Докладите за текущите проверки се води от Председателите на комисиите (дневник, електронен списък, тетрадка или др.).

Документацията за протичане на процесите на постоянен надзор Докладите от проверките се съхраняват в делото за сертифициране на лицето или организацията на хартиен носител и на електронен носител на компютъра на проверяващия, който ги е изготвил. Предписанията се съхраняват в тефтера за предписания на всеки проверяващ лично.

Електронните записи, свързани с процеса на постоянен надзор върху дейността на лицето или организацията се съхраняват на компютъра на съответния проверяващ, който ги е изготвил.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 17
Ревизия: 00			Стр 4 от 5

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 17. Наръчник на лицата упражняващи контрол
по т.11 и т.12 от Наредба № Н-1 от 09.01.2014 година на ГД на ГВА

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 17
Ревизия: 00			Стр 5 от 5

Част 18. Приложения

Приложение № 1

**Процедури и изисквания за издаване на
Разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове**

1. Всеки притежател на Разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове подлежи на контрол от Комисията по безопасност и обучение към БНПК. При констатирани нарушения, се прави предложение за отнемане на Разрешението.

2. Разрешението съдържа наименованието на юридическото лице, чието притежател е то, дата на издаване, срок на валидност и методите за обучение, които се разрешават.

3. Кандидатите за издаване на Разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове подават Заявление до Техническата комисия към БНПК за одобрение на парашутни системи за обучение.

4. Комисията проверява и прави оценка на парашутните системи за обучение и на всички изисквания към кандидата и изготвя Протокол от проверката.

5. За издаване на Разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове, кандидатът подава заявление по образец до КБО към БНПК, като прилага следните документи:

а.) документ за съдебна регистрация или актуално състояние;

б.) протокол от ТК към БНАК, който удостоверява че всички изисквания по РППС са изпълнени.

6. Изисквания към кандидата за издаване на Разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове:

а.) да бъде юридическо лице, регистрирано по ЗЮЛНЦ или по Търговския закон;

б.) да представи документация за извършване на парашутни скокове, съгласно Ръководство за провеждане на парашутни скокове;

в.) да представи списък с имената и копие от лицензите на инструкторите, които ще извършват обучение;

г.) да притежава собствени или наети парашутни системи за обучение, одобрени с Протокол от ТК към БНАК;

д.) да има необходимите комуникационни средства за обезпечаване на учебната дейност;

е.) да има тренажор, нагледни материали и учебни пособия за осъществяване на дейността;

ж.) да е изпълнил и спазва стриктно всички изисквания на т.4 от Глава 1 на РППС.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 1 от 33

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

6. Всеки притежател на Разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове е длъжен да уведомява ТК и КБО към БНПК за настъпили изменения в обстоятелствата по издаване на Разрешението.

7. Всеки притежател на Разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове е длъжен да спазва стриктно Ръководството за провеждане на парашутни скокове, съгласувано с БНАК и одобрено от ГД на ГВА.

8. Постоянен контрол на притежателите на Разрешение за организиране, обучение и провеждане на парашутни скокове се извършва от КБО към БНПК.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 2 от 33

Част 18. Приложения

Приложение № 2

**Процедури и изисквания за издаване на
Одобрение на Зона за приземяване при изпълнение на парашутни скокове**

1. Всяка Зона за приземяване подлежи на одобрение и контрол от Комисията по безопасност и обучение към БНПК. При констатирани нарушения, се забранява използването на тази Зона за приземяване.

2. Кандидатите за одобрение на Зона за приземяване подават Заявление до Техническата комисия към БНПК за одобрение на Зоната за приземяване.

3. Комисията проверява и прави оценка на притежаваните техническите средства всички изисквания към кандидата, съгласно Глава 7 от РППС и изготвя Протокол от проверката.

4. За одобрение на Зоната за приземяване, кандидатът подава заявление по образец до КБО към БНПК, като прилага следните документи:

а.) документ за съдебна регистрация или актуално състояние;

б.) протокол от ТК към БНАК, който удостоверява че всички изисквания по РППС са изпълнени.

5. Изисквания към кандидата за одобрение на Зона за приземяване:

а.) да бъде юридическо лице, регистрирано по ЗЮЛНЦ или по Търговския закон;

б.) да представи документация за извършване на парашутни скокове, съгласно Ръководство за провеждане на парашутни скокове;

в.) да представи списък с имената на лицата, отговарящи за поддържане на Зоната;

г.) да притежава средства за комуникация;

д.) да има необходимите обозначения (маркери) на Зоната;

е.) Писмено разрешение от собствениците на земята или упълномощени от тях лица;

ж.) Копие от споразуменията, направени с други ползватели на земята или въздушното пространство.

6. Всеки притежател на Одобрена Зона на приземяване е длъжен да уведомява ТК и КБО към БНПК за настъпили изменения в обстоятелствата по одобрението на същата.

7. Всеки притежател на одобрена Зона за приземяване е длъжен да спазва стриктно Ръководството за провеждане на парашутни скокове, съгласувано с БНАК и одобрено от ГД на ГВА.

8. Постоянен контрол на Зоната за приземяване е се извърша от КБО към БНАК.

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 3 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 3

До

.....
.....

З А Я В Л Е Н И Е

ОТ

с ЕГН и адрес.....

Уважаеми,

Моля, да бъде допуснат до обучение и изпълнение на парашутни скокове!

Прилагам:

1. Медицинско свидетелство;
2. Регистрационна форма.

.....
дата, място

С уважение:.....

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 4 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 4

МЕДИЦИНСКО СВИДЕТЕЛСТВО

На ЕГН.....
(име, презиме, фамилия)
Адрес:
.....
(град, ж.к., ул.№, ет., ап., тел.: дом./сл.)

Декларация за здравословно състояние:	ДА	НЕ
1. Оплаквания от често главоболие, световъртеж, безсъние.		
2. Припадък, загуба на съзнание, прилошаване.		
3. Проблеми със слуха и зрението.		
4. Сърдечно-съдови проблеми – сърцебиене, тежест и др.		
5. Високо или ниско кръвно налягане.		
6. Задых ли затруднено дишане.		
7. Стомашно-чревни проблеми.		
8. Употреба на наркотици.		
9. Злоупотреба с алкохол.		
10. Всякакви инциденти с травматични увреждания на кости, стави и глава.		
11. Преживяни психични заболявания.		
12. Прекарано заболяване, свързано с болнично лечение. (какво, кога, колко време?)		
Декларирам верността на данните:..... (За неверни данни нося юридическа и административна отговорност)		
Подпис:..... Дата:.....		

Данни от прегледа на личния лекар:

Урина: албумин:..... Кръв: хемоглобин:.....
захар: левкоцити:
Уроб: РУЕ:
седимент:.....

ЕКГ:

ДИАГНОЗА:

Дата:..... Подпис:.....

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 5 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 5

РЕГИСТРАЦИОННА ФОРМА

ЛИЧНИ ДАННИ	ПОДГОТОВКА И КВАЛИФИКАЦИИ
Име: / собствено, бащино, фамилно /	Физически данни: / ръст, тегло /
Дата на раждане: / ден, месец, година /	Клуб:
Адрес:	Общо скокове: тандем AFF
Телефон: / домашен, мобилен /	Лиценз на FAI №:
E-mail:	Други лицензи :

ЛИЦЕ ЗА КОНТАКТ ПРИ НУЖДА	ЛИЧНА ЕКИПИРОВКА
Име: / собствено, фамилно /	Подвесна система:
Адрес:	Главен парашут:
Телефон: / домашен, мобилен /	Запасен парашут:
	Последно скатване:
	AAD: RSL: ДА / НЕ

Кръвна група :

Алергии:

Дата:

Подпис:

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 6 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 6

ДЕКЛАРАЦИЯ

от

.....с постоянен
адрес гр.....с ЕГН

С настоящата, декларирам, че съм запознат с всички рискове и опасности, свързани с обучението ми за парашутист и изпълнение на парашутни скокове. Сам поемам тези рискове и освобождавам от отговорност лицата и институциите, които организират и провеждат тази дейност. Строго ще спазвам и ще полагам всички усилия за изпълнение на изискванията за безопасност, подготовката и провеждането на парашутните скокове.

Запознат съм с изискванията за здравословното състояние при парашутни скокове и не ми е известно да имам заболявания или физически недостатъци, които могат да намалят физическата и психическата ми способност да извършвам полети и парашутни скокове. Не употребявам никакви лекарствени средства от традиционната или от народната медицина, които биха имали отражение върху способността ми да извършвам парашутни скокове, включително наркотици, халюциногенни и психотропни вещества, или вещества, които влияят по подобен начин.

..... Г.

Декларатор.....

Гр.....

(.....)

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 7 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 7

ДЕКЛАРАЦИЯ

от

..... с ЕГН

С настоящата декларирам, че съм запознат (а) и получих пълен инструктаж от
инструктора за:

- Правилата за движение в района на летището и около самолетите;
- Правилата за изпълнение на парашутен скок;
- Действия при особенни случаи в самолета;
- Действия при особенни случаи по време на скока.

Дата : Инструктор.....(.....)

Място:..... Парашутист(обучаем).....(.....)

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 8 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 8

ДЕКЛАРАЦИЯ

Долуподписаният.....с ЕГН.....

ДЕКЛАРИРАМ:

Че съм запознат с начините на работа и експлоатационните възможности на наестата от мен парашутна система(главен парашут, запасен парашут и раница), както и с настоящото и състояние и годност за безопасна употреба.

Дата:

ДЕКЛАРАТОР:

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 9 от 33

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 18. Приложения

Приложение № 9

Потвърждение / Endorsements

**Български Национален
Парашутен Клуб
Bulgarian National
Parachute Club**

**СВИДЕТЕЛСТВО
за парашутист**

**SKYDIVER
LICENCE**

№ _____

*Издадено в съответствие с
Наредба № Н-1/9.01.2014 на ГД ГВА
Република България*

*Issued in accordance with
Regulation № N-1/9.01.2014 DG CAA
Republic of Bulgaria*

подпис на притежателя
signature of holder

име, презиме, фамилия

fore, second, family name

дата на раждане

date of birth

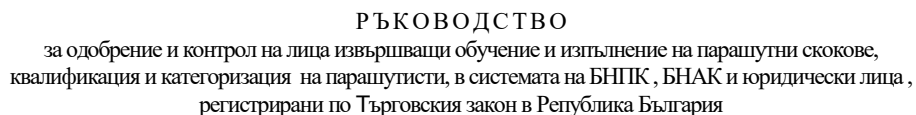
адрес на притежателя

address of holder

гражданинство / nationality

A <i>Coprefiance Certificate</i>	B <i>Coprefiance Certificate</i>
C <i>Coprefiance Certificate</i>	D <i>Coprefiance Certificate</i>

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 10 от 33

Част 18. Приложения

Приложение № 11

[illegible]

СВИДЕТЕЛСТВО
за скътавач/майстор по ремонт
на парашутна техника

RIGGER LICENCE

No

Издадено в съответствие с
Наредба № Н-1/9.01.2014 на ГДГВА
Република България

Issued in accordance with
Regulation № N-1/9.01.2014 DG CAA
Republic of Bulgaria

подпис на притежателя
signature of holder

име, презиме, фамилия

fore, second, family name

дата на раждане

адрес на притежителя

date of birth

address of holder

национальность / nationality

[illegible]

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 12

СПИСЪК

на парашутисти – обучаеми

име на парашутист	степен на подготовка

Инструктор, отговорен за обучението и изпълнението на парашутните скокове
от изброените в списъка обучаеми парашутисти е

..... лиценз

Декларирам, че всички парашутисти и обучаеми от горния списък имат
преминат инструктаж и нужното обучение, както и всички необходими документи,
включително застраховка трети лица.

.....

Летище

Подпис:

(.....)

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 13 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение №13

Дата:	Име:	Име:	Име:	Име:
Организатор:	Проверка:	Проверка:	Проверка:	Проверка:
Получен на организатора:	Проверка:	Проверка:	Проверка:	Проверка:

Дневник за изпълнение на парашутни скокове в Ерден

№	Име и фамилия	Декларация Данни за извършен скок	ПОЛЕТ							Общо за деня
			1	2	3	4	5	6	7	ПС
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										
11										
12										
13										
14										
15										
16										
17										
18										
19										

Общо изпълнени скокове за деня:

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 14

Д Е К Л А Р А Ц И Я

от

..... с ЕГН

С настоящата декларирам, че:

- не боледувам от следните болести: епилепсия, диабет, сърдечно-съдови и психически заболявания, последствия от травми и заболявания, водещи до намаляване на устойчивостта на опорно-двигателния апарат, бъбречна недостатъчност, високо или ниско кръвно налягане;
- моментното ми здравословно състояние и самочувствие е добро, нямам оплаквания;
- не се намирам под въздействието на алкохол и други упойващи вещества;
- получих инструктаж за парашутен скок със система „Тандем“;
- информиран съм, че организаторите (фирма или институция) не носи отговорност за непредвидени последствия от парашутния скок при доказана невинност на инструктора

Дата :

Инструктор (тандем система) :(.....)

Място:.....

Пасажер (декларатор) :..... (.....)

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 15 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 15

ДО
Организатор скокове
на

ДЕКЛАРАЦИЯ за СЪГЛАСИЕ

от с ЕГН

и адрес

родител/настойник на с ЕГН

Долуподписаният.....сЪМ СЪГЛАСЕН, като

отчитам цялата отговорност за това детето ми

да извърши скок с парашут с инструктор – скок с тандем.

Дата.....

Декларатор:.....

Място:.....

Име:.....

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 16 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 16

До
Комисията по безопасност и обучение
към БНПК

ЗАЯВЛЕНИЕ

от..... с ЕГН.....

и адрес

Моля, да бъде допуснат до обучение за!
До момента имам извършени парашутни скока и притежавам лиценз
.....

Дата:
Място:.....

С уважение:.....
(.....)

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 17 от 33

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 18. Приложения

Приложение № 17

ДОКЛАД ЗА ИНЦИДЕНТ

Дата	Тип парашутна система	Номер	Тип ВС	Излитане	Кацане
Етап на скока			Височина		
Парашутист		Степен на подготовка		Инструктор	
МТО (по наблюдение на екипажа)	Вятър/Т°	Видимост	Облачност / Особени МТО		
Длъжностни лица					
Описание на събитие:					
Последствия за безопасността на скока:					
Последствия за парашутиста и инструктора:					

Дата:..... год.

Час:.....ч.....мин.

Главен инструктор:...../.....
 (подпис) (фамилия)

Организатор скокове:...../.....
 (подпис) (фамилия)

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 18

ДО
ГЛАВНИЯ ДИРЕКТОР НА
ГД "ГВА"

СЗРАС към МТИТС

Съобщение за инцидент с парашутист

Организация:.....
(наименование)

Регистрационен номер на инцидента:.....

Дата, час и място на инцидента:.....

Въздухоплавателно средство:.....
(тип и регистрационен знак)

Парашутен скок.....
(пореден номер и вид на скока, височина и време на свободно падане)

Командир на полета или отговорно лице:.....
(име и фамилия)

Главен инструктор или друго отговорно лице:.....
(име и фамилия)

Организатор скокове:.....
(име и фамилия)

Кратко описание на инцидента:.....
.....
.....

Дата, час.....

Изпратил съобщението.....
(подпис, длъжност, фамилия)

За връзка :
(телефон, факс, телекс, електронна поща)

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 19 от 33

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
Част 18. Приложения	

Приложение № 19

Процедури и действия при инциденти

Докладването и разследването на инциденти има за цел да разкрие причините за тяхното реализиране и да се набележат коригиращи действия за отстраняването на всички отрицателни явления и осигуряване на неповтаряемост на съответните събития, които застрашават безопасността на скоковете. Всички инциденти се докладват на КБО към БНПК.

Всички авиационни събития се регистрират в Дневник за инциденти, изготвен от КБО.

Всеки парашутист, чрез системата за доброволно докладване, има право да уведоми КБО и ТК към БНПК за наличието на опасности и слабости в дейността, които могат да повлияят на безопасността на парашутните скокове.

КБО определя комисия за разследване на инцидента.

При фатален инцидент Ръководството на БНПК задължително докладва на ГД на ГВА и Националният борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътен транспорт.

При получаване на съобщение за фатален инцидент с парашутист:

- Главният инструктор на зоната уведомява незабавно Комисията по безопасност и обучение към БНПК;
- Главният инструктор на зоната уведомява незабавно ръководителят на полети на телефон + 359 2 937 4211 или + 359 2 937 4212;
- Главният инструктор на зоната уведомява незабавно националната система за единен европейски номер – тел: 112;
- Главният инструктор на зоната уведомява незабавно Координационния център за търсене и спасяване при авиационно произшествие на тел: + 359 2 937 1042 или + 359 2 937 1023;
- Главният инструктор на зоната уведомява незабавно Националния борд за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътен транспорт на тел: + 359 889 601 266 или + 359 886 777 998;
- КБО назначава Комисия за разследване, състояща се от 3 до 5 специалисти. Разследването се извършва в срок от 7 (седем) дни на три етапа:
 - Събиране на данни и информация;
 - Анализ на данните и информацията;
 - Доклад за инцидента.

Всички парашутисти, свидетели на инцидента са длъжни да оказват съдействие на Комисията.

При реализиране на авиационно събитие, независимо от уведомяването по-горе, задължително се докладва, не по-късно от 72 часа от възникването на събитието, чрез електронната страница на адрес: <https://e2.aviationreporting.eu/reporting>, като задължително се използва/спазват таксономията Accident/Incident Data Reporting (ADREP).

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 20 от 33

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 18. Приложения

Приложение № 20

Моля попълнете на пишешта машина или с печатни букви

	БЪЛГАРСКИ НАЦИОНАЛЕН ПАРАШУТЕН КЛУБ ИСКАНЕ ЗА ИЗДАВАНЕ НА НАЦИОНАЛНО СВИДЕТЕЛСТВО И НА СЕРТИФИКАТ НА FAI ЗА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА ПАРАШУТИСТ	
	Клуб или организация, където членува кандидатът Адрес на клуба, телефон, факс, електронна поща Име, резиме и фамилия на парашутиста Име и фамилия на латиница(по паспорт) Дата на раждане(ден, месец, година) Пол: М ☐ Ж ☐ ЕГН	
ДАНИИ ЗА КВАЛИФИКАЦИЯТА НА ПАРАШУТИСТА:		
Дата на първия скок: Дата на първия скок: Общ брой на извършените скокове до момента Сбор на секундите забавяне от всички скокове с ръчно отваряне Брой скокове във формация на с участие на: двама трима четирима и повече души Право да скатава главни парашути да ☐ не ☐ Ако да, какви: Право да скатава запасни парашути да ☐ не ☐ Ако да, какви: Правоспособен инструктор да ☐ не ☐ Ако да, кога е придобил правоспособността(дата)		
Моля издайте национално свидетелство и сертификат на FAI за квалификация клас (виж изискванията на гръбна на формуляра) Подписаният (име, фамилия, длъжност) проверих документацията и удостоверявам верността на горните данни. Известно ми е, че за съставяне на официален документ с невярно съдържание нося назателна отговорност. Дата Подпис		
Приложени: 1. Две снимки; 2. Вносна бележка за платени 50 лева по с/ка № 1015641006, банков код 62176307 Булбанк, Централен офис, София		

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 18. Приложения

Приложение № 21

ПРОТОКОЛ

Днес, на летище на основание РЪКОВОДСТВО за
КОНТРОЛ и ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПАРАШУТНИ СКОКОВЕ, комисия в състав:

1.
2.
3.

След като направиха подробен преглед на парашутни системи, представени от
..... ,
описани по-долу в таблиците, установи, че същите отговарят на изискванията на
РЪКОВОДСТВОТО и могат да бъдат използвани от
..... за обучение.

Номер	Система	Производител	Модел	Дата на производство	Сериен номер	Метод на обучение
	Раница					I A D
	Запасен					S L
	AAD					A F F
	Раница					I A D
	Запасен					S L
	AAD					A F F

Отговарят на изискванията и се допускат до изпълнение на скоковете и следните главни парашути:

Номер	Система	Производител	Модел	Дата на производство	Сериен номер	Метод на обучение

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
	Част 18. Приложения

Отговарят на изискванията и се допускат до изпълнение на скокове в тандем и следните тандемни системи:

Номер	Система	Производител	Модел	Дата на производство	Сериен номер	Метод на обучение
	Раница					тандем
	Запасен					тандем
	AAD					тандем
	Главен					тандем
	Раница					тандем
	Запасен					тандем
	AAD					тандем
	Главен					тандем
	Раница					тандем

КОМИСИЯ:

1. (.....)
2. (.....)
3. (.....)

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 22

Процедури и изисквания за контрол (одит) на производствен процес за производство на парашути и парашутни системи и издаване на документ за съответствие на даден продукт със съответния стандарт

1. Основни правила

1.1. Всеки притежател на документ за съответствие на продукта със съответния стандарт подлежи на контрол от Техническата комисия към БНПК минимум веднъж на две години.

1.2. Документът за съответствие съдържа наименованието на юридическото лице, чието притежател е той, наименование на продукта, дата на издаване, срок на валидност и стандарта на който отговаря дадения продукт.

1.3. Кандидатите за издаване на Документ за съответствие подават Заявление до Техническата комисия към БНПК.

1.4. Комисията проверява и прави оценка на производствения процес и на парашутните системи, съгласно AS8015, ETSO, JTSO, TSO C23d, PIA TS135 и съставя Протокол, на базата на който се издава Документ за съответствие на продукт.

1.5. Всеки притежател на Документ за съответствие на продукт е длъжен да уведомява Техническата комисия към БНПК за настъпили изменения в обстоятелствата по издаване на същия.

1.6. Всеки притежател на Документ за съответствие на продукт е длъжен да спазва стриктно всички стандарти, на базата на които е издаден този Документ за съответствие.

1.7. Минимум веднъж на две години се извършва контрол (одит) от Техническата комисия към БНАК, съгласно Приложение : 23.

2.Процедури за одобрение и издаване на одобрение/сертификат на продукт

2.1. Цялостно одобрение на нова система

Типът парашутна система, която е ново разработена, подлежи на цялостно типово изпитване от Техническата комисия на БНПК. Цялостното типово изпитване има за цел да определи дали типът отговаря на проектните спецификации за парашутни системи и няма характеристики , които нарушават безопасната работа. Освен това трябва да се определи дали документите на модела и инструкциите за експлоатация, необходими за правилната поддръжка, основен ремонт и ремонт (поддръжка) и безопасната експлоатация на парашутната система, отговарят на изискванията за документите на модела и инструкциите за експлоатация.

2.2. Промени в модела

а. Малки промени от производителя

Производителят на парашутна система с издаден сертификат за одобрение на типа може да направи малки промени в типа (всяка промяна, която не засяга летателната годност) без допълнително одобрение от изпитващия орган. В този случай оригиналният номер на системата се запазва за модифицираната парашутна система (номерата на частите трябва да бъдат модифицирани или допълнени, за да се идентифицират малки промени). Малките промени са по-специално

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 24 от 33

Част 18. Приложения

промени в дизайна на одобрения тип модел. Производителят на даден тип трябва незабавно да информира изпитващия орган, който е издал типовото изпитване, за незначителни промени, като посочва номера на парашутната система, под формата на описание на направената промяна и, ако е приложимо, посочвайки модифицирания или допълнителен номер на част.

б. Основни промени от производителя

Всяка промяна на типа, направена от производителя, която е толкова обширна, че оказва влияние върху летателната годност, е голяма промяна. Преди да извърши такава промяна, производителят трябва да присвои ново обозначение на типа или серията на парашутната система и да информира изпитващия орган за допълнителен типов тест. Основните промени включват по-специално промени в материала на носещите и функционални компоненти и промени в дизайна на шевове и техните връзки, които водят до отслабване или непредвидима промяна на типово изпитания прототип. Освен това промените в дизайна на освобождаващите елементи на главния и резервния контейнер са големи промени.

2.3. Необходими данни за одобрение

2.3.1 Цялостно одобрение парашутна система - ново одобрение

- Фирмена идентификация
- Тест за падане и полет в пълен мащаб (според международния стандарт: C23d или друг типов сертификат от страна членка на ЕС) в присъствието на член на Техническата комисия.
- Ръководство с информация за поддръжка и ремонт
- Мостри на компоненти за преглед и документиране

2.3.2 Опростено одобрение парашутна система - при съществуващо одобрение

(Преписване на съществуващо международно стандартно одобрение, базирано на TSO C23d или друг типов сертификат от страна членка на ЕС)

- Фирмена идентификация
- Съществуващо одобрение (Стандарт TSO C23d или друг типов сертификат от страна членка на ЕС)
- Материално доказателство
- Ръководство с информация за поддръжка и ремонт
- Мостри на компоненти за преглед и документиране

2.4. Издаване на сертификат/одобрение на парашутна система

Проверяващият орган издава сертификат за тествания модел поотделно или като серия.

Сертификат за изследване на типа за неопределен период от време, ако прегледът е показал това

1. при цялостно одобрение на парашутната система са изпълнени изискванията съгласно 2.3.1.
2. в случай на опростено изпитване на проба, изискванията съгласно 2.3.2 са изпълнени.

Сертификат/одобрението може да бъде ограничено и предмет на условия. Проверяващият орган може да оттегли сертификата, ако не са изпълнени условията за издаването му; той може да го отмени, ако условията за неговото предоставяне впоследствие са престанали да се прилагат за повече от временен период, ако наложените условия не са спазени или ако тестът на парашутната система не е бил извършен правилно.

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Приложение № 23

ВЪПРОСНИК

за контрол / одит
на производствения процес
при производство на парашути и парашутни системи

В “.....”
(наименование на организацията) (статут)
гр./с.

.....
месец/година

Издание: 02

Юли 2024

ОРИГИНАЛ

Част 18

Ревизия: 00

Стр 26 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

Указания за използване на въпросника

1. Въпросникът е предназначен за контрол (одит) на производствения процес.
2. Въпросникът се допълва от извършващия одита с въпроси, отразяващи спецификата на оценявания продукт, съгласно изискванията на технически стандарти AS8015, ETSO, JTSO, TSO C23d, PIA TS135.
3. Въпросникът се попълва от извършващия одита за съответния процес.
4. Тестът се попълва с кратки, ясни и четливи текстове с химикалка.
5. Преди отговора на всеки конкретен въпрос, одитирация набира, анализира и оценява необходимата му информация, като се основава на изискванията на техническите стандарти, на производствения процес и конкретния въпрос от настоящия въпросник.
6. Оценката на набраната информация за всеки въпрос се основава на техническите стандарти и/или документацията на производствения процес и се отбелязва с "X" в кутийката след конкретния въпрос, както следва:
☒ - Да – изпълнено - изискванията се постигат безусловно;
☒ - Не - не е изпълнено - изискванията изцяло не се постигат и са необходими съществени подобрения в системата или за нейното прилагане;
☒ - Нк - не касае – разделът, точката, изискването не се отнася за организацията/отдела/процеса.
7. При несъответствие (знак в колона "Не"), се прави отчет за констатираното несъответствие и се оценява сериозността на несъответствието.
 - 7.1 Поредният номер на отчета се посочва в колона "ДО №".
 - 7.2 Сериозността на несъответствието се оценява в три степени в колона "Оц":
 - 7.2.1 - 1-ва степен = несъответствието е много сериозно (пречи на действието на процеса; необходими са сериозни коригиращи действия);
 - 7.2.2 - 2-ра степен = несъответствието е сериозно (може да попречи на действието на процеса; необходими са корекции или превантивни действия);
 - 7.2.3 - 3-та степен (забележка) = несъответствието е приемливо (не пречи на действието на процеса; необходими са малки, не изискващи ресурси, корекции)

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 27 от 33

	РЪКОВОДСТВО за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове, квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица, регистрирани по Търговския закон в Република България
Част 18. Приложения	

№	Изискване	Да	Не	Нк	Документирано в QM/QP/GP/WP	Прегледани документи	ДО №	Оц
4.	Производствен контрол (ПК)							
4.1.	Общи изисквания:							
4.1.1.	Има ли – за кой продукт/група продукти е въведен производствен контрол и е проведено първоначално изпитване на типа							
	Създадена							
	Документирана							
	Внедрена							
	Поддържана							
	Системно подобряване на ПК							
4.1.1.1.	Установени ли са необходимите процеси на ПК и тяхното приложение в цялата организация? Прилага ли производителят система за управление на качеството, свързана с техническата спецификация?							
	Ако да – доказано ли е това с валиден сертификат и от кого?							
	Производственият контрол за продукта, който трябва да се сертифицира, част ли е от системата за управление на качеството?							
	Установени ли са и включени ли са в документацията техническите спецификации, свързани с техническите изисквания към произвежданите продукти, както и стандартите, отнасящи се за методите за изпитването им?							
4.1.1.2.	Определени ли са последователностите и взаимодействията на процесите?							

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 28 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

4.1.1.3.	Определени ли са критерии и методи за изпълнение и управление на производствените процесите?							
4.1.1.4.	Достъпни ли са ресурси и информация, необходими за изпълнение и надзор на тези процеси?							
4.1.1.5.	Анализират ли се процесите?							
4.1.1.6.	Предприемат ли се необходимите действия за постигане на планираните резултати и за постоянно подобряване на производствените процесите?							
4.1.1.7.	Има ли процеси, които не са обхванати от ПК?							
4.2.	Изисквания към документацията							
4.2.1.	Общи положения							
4.2.1.1.	Документацията съдържа ли:							
4.2.1.1.1.	Политика по качеството? Цели по качеството?							
4.2.1.1.1.	Наръчник за управление на качеството?							
4.2.1.1.1.	Процедури							
4.2.1.1.1.	Документи необходими:							
	за планиране							
	провеждане							
	управление на процесите?							
4.2.1.1.1.	Записи							
	Процесите и процедурите на производството записват ли се през определени интервали или се записват постоянно (автоматично)?							

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

	Как е организирана документацията?							
	Има ли система за документиране на производствения процес за продуктите, които се произвеждат, от покупката/доставката на основните материали, складирането и доставката на готовите продукти?							
5.	Отговорност на ръководството							
5.1.	Има ли представител на ръководството по качеството, функции							
5.2.	Преглед от ръководството							
6.	Управление на ресурсите							
6.1.	Осигуряване на ресурсите							
6.2.	Човешки ресурси							
6.2.1.	Достатъчно квалифициран ли е производствения персонал и обучен ли е да работи и поддържа производствените машини и съоръжения?							
6.3.	Инфраструктура							
6.3.1.	Провежда ли се правилно и редовно поддръжката и управлението на машините и съоръженията, документира ли се?							
6.4.	Работна среда							
7.	Производство							
7.1.	Планиране							
7.2.	Процеси, свързани с клиента							
7.3.	Проектиране и разработване (проектна или техническа документация и други)							
7.4.	Снабдяване (закупуване) и входящ контрол							
7.4.1.	Провежда ли се контрол на входящите материали и ако да, как и на какви интервали?							

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 30 от 33

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

7.5.	Производство (наличие и спазване на технологични карти)							
7.5.1.	Има ли производителят директен контрол на подходящите машини и съоръжения и производството на продукта, който се произвежда?							
7.5.2.	Кои характеристики на продукта се изпитват и записват по време на производствения процес и/или за крайния продукт или се документират по друг начин? Съответствие с ТС?							
7.5.3.	Начинът, обхватът и честотата на производствения контрол в съответствие ли е с документираната система?							
7.6	Средства за измерване							
7.6.1	Провежда ли се правилно и редовно поддръжката и управлението на измервателните уреди, документира ли се?							
7.6.2.	Данните от тези изпитвания съответстват ли на изискванията, изложени в техническата спецификация за първоначалното изпитване на типа и за изпитване с цел надзор на производствения процес?							
8.	Измерване, анализ и подобрения							
8.1.	Въведени ли са тези процеси и планират ли се?							
8.2.	Удовлетворяване на клиента, рекламации, положителна оценка							
8.2.1.	Прилага ли производителят адекватна документирана система, засягаща получените жалби за дадения продукт и свързана ли е тя с производствения процес?							
8.2.2.	Вътрешен одит							
8.2.3.	Контрол, измерване и изпитване на крайния продукт							
8.3.	Несъответстващи продукти							

РЪКОВОДСТВО
за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

8.3.1.	Прилага ли производителят адекватна документирана система, която позволява достатъчно бързо откриване на дефекти и отклонения и несъмнено идентифициране на онези продукти, които не са в съответствие с продуктова спецификация, така че те да бъдат отстранени преди доставянето им?							
8.4.	Анализ на данните							
8.5.	Подобряване							
8.5.1	Непрекъснато подобряване							
8.5.2	Коригиращи действия							
8.5.2.1.	Производствения процес включва ли подходящи мерки за избягване и коригиране на открити несъответствия?							
8.5.3.	Превантивни действия							
8.5.3.1.	Специфични въпроси, свързани с техническата спецификация							
8.6	Резюме от резултатите на лицето за контрол и определяне на мерките, които трябва да се предприемат за корекции, ако е необходимо							
8.7.	Други:							

Дата:

Одитор:

(име, фамилия)

.....
/подпис/

Издание: 02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 18
Ревизия: 00			Стр 32 от 33

РЪКОВОДСТВО

за одобрение и контрол на лица извършващи обучение и изпълнение на парашутни скокове,
квалификация и категоризация на парашутисти, в системата на БНПК, БНАК и юридически лица,
регистрирани по Търговския закон в Република България

Част 18. Приложения

ПРЕДНАМЕРЕНО ОСТАВЕНА ПРАЗНА СТРАНИЦА

Издание:02	Юли 2024	ОРИГИНАЛ	Част 5
Ревизия: 00			Стр 33 от 33